

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘΜ. ¹ 427/V/2009
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτιρίου των Γραφείων της (επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα), την 23^η Οκτωβρίου 2008, ημέρα Πέμπτη και ώρα 15:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Μέλη: Αριστομένης Κομισόπουλος,

Αριστέα Σινανιώτη,

Ιωάννης Δραπανιώτης, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Φαίδωνα Στράτου,

Ιωάννης Σαμέλης,

Κυριάκος Μακαρώνας, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Χρήστου Α. Ιωάννου,

Δέσποινα Κλαβανίδου, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Παναγιώτη Κανελλόπουλου,

Ευθύμιος Πουρναράκης, λόγω κωλύματος του τακτικού μέλους Απόστολου Ρεφενέ, και

Δημήτριος Γιαννέλης

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά αυτών μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού (εφεξής «Ε.Α.» ή «Επιτροπή»), αν και προσκληθέντα, δεν προσήλθαν στη συνεδρίαση, λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Γραμματέας: Όλγα-Ανίτα Ραφτοπούλου

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η λήψη απόφασης επί της με αριθ. πρωτ. οικ. 4818/18.07.2008 «Αυτεπάγγελτης έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού για μη γνωστοποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4-4στ του ν. 703/77, όπως ισχύει, της συγκέντρωσης των εταιρειών «Sea Star Capital Plc» (εφεξής «Sea Star») και «Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία Κρήτης» (εφεξής «ΑΝΕΚ»)).

Κατά την ακροαματική διαδικασία επί της ως άνω υπόθεσης παρέστη ο Κωνσταντίνος Γκώνιας, Αντιπλοίαρχος Λιμενικού Σώματος, ο οποίος ορίστηκε από τους Υπουργούς Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής να συμμετάσχει χωρίς δικαίωμα ψήφου, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 5 του ν. 3260/2004 (ΦΕΚ Α΄

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β΄/29.12.2006), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

151/6.8.2004) και τις με αριθμ. πρωτ. 113056/22.10.2008 και 3337.5.4/5/08/12.9.2008 αποφάσεις τους.

Η ορισθείσα ημερομηνία συζήτησης της 16^{ης} Οκτωβρίου 2008 για την ως άνω υπόθεση, κατόπιν σχετικού αιτήματος ενός εκ δύο κλητευθέντων μερών, ήτοι της εταιρείας «Sea Star Capital Plc», ανεβλήθη για την 23^η Οκτωβρίου 2008.

Στη συνεδρίαση της 23^{ης} Οκτωβρίου 2008 παρέστησαν: (α) για την εταιρεία «Sea Star Capital Plc» (εφεξής «Sea Star») οι πληρεξούσιοι δικηγόροι κ.κ. Νικόλαος Δ. Μουσάς, Δημήτριος Τζουγανάτος, Νικόλαος Κοσμίδης και Ευαγγελία Α. Παπαντωνοπούλου, και (β) για τον Ι. Β. του Ι., οι ως άνω πληρεξούσιοι δικηγόροι κ.κ. Νικόλαος Δ. Μουσάς, Δημήτριος Τζουγανάτος, Νικόλαος Κοσμίδης και Ευαγγελία Α. Παπαντωνοπούλου.

Στην αρχή της συζήτησης, τον λόγο έλαβε ο Γενικός Εισηγητής Ιωάννης Μιχαήλ, Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης Εφαρμογής και Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (εφεξής Γ.Δ.Α.), ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά τη γραπτή εισήγηση (αριθ. πρωτ. οικ. 4818/18.7.2008) της Υπηρεσίας και πρότεινε, με βάση όσα αναφέρονται αναλυτικά στην εισήγηση, (α) για την εταιρεία «Sea Star» να επιβληθεί πρόστιμο το οποίο δε θα υπερβαίνει το 5% του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως ορίζει ο νόμος, και (β) για τον Ι. Β. του Ι. να επιβληθεί πρόστιμο στο συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο για άρνηση παροχής των αιτούμενων πληροφοριών, όπως ορίζει ο νόμος.

Κατόπιν τον λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των μερών, οι οποίοι τοποθετήθηκαν επί της με αριθ. πρωτ. οικ. 4818/18.7.2008 εισηγήσεως της Γ.Δ.Α., ανέπτυξαν τις απόψεις τους, έδωσαν διευκρινήσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής, και ζήτησαν την απόρριψη των αιτιάσεων της εισήγησης.

Για τη θεμελίωση των ισχυρισμών τους οι πληρεξούσιοι δικηγόροι της εταιρείας «Sea Star» ζήτησαν την εξέταση μάρτυρα και η Επιτροπή αποδεχόμενη το αίτημα τους, εξέτασε ενόρκως την μάρτυρα κα [...].

Μετά την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας και της εξέτασης της μάρτυρος, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι της εταιρείας «Sea Star» ζήτησαν και ο Πρόεδρος της Επιτροπής χορήγησε προθεσμία μέχρι την 30^η Οκτωβρίου 2008, ημέρα Πέμπτη, προκειμένου να υποβάλουν συμπληρωματικό υπόμνημα.

Κατόπιν η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 20^η Νοεμβρίου 2008 (ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00), την όποια συνέχισε και ολοκλήρωσε κατά τη συνεδρίαση της 8^{ης} Ιανουαρίου 2009 (ημέρα Πέμπτη και ώρα 14:00), στην ως άνω αίθουσα συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου των Γραφείων της, και αφού έλαβε υπόψη της όλα τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, την Εισήγηση της Γ.Δ.Α., τις απόψεις που διατύπωσαν προφορικά και εγγράφως τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη συζήτηση της υπόθεσης και με τα υπομνήματα που υπέβαλαν, καθώς και τα όσα κατέθεσε ο μάρτυρας κατά την ακροαματική διαδικασία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από το Σεπτέμβριο του 2006 διαβιβάστηκε στη Γ.Δ.Α. πλήθος κοινοβουλευτικών ερωτήσεων σχετικά με διαμαρτυρίες για την κατάσταση που επικρατεί στον κλάδο των ακτοπλοϊκών μεταφορών, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε σημαντικές στρεβλώσεις του επιπέδου ανταγωνισμού. Κατόπιν τούτου, η Γ.Δ.Α. ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2006 διαδικασία αυτεπάγγελτης έρευνας σε επιχειρήσεις, που δραστηριοποιούνται στην παροχή ακτοπλοϊκών υπηρεσιών. Στόχος ήταν η διερεύνηση τυχόν παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 703/77, όπως ισχύει και των άρθρων 81 και 82 ΣυνθΕΚ στις επιμέρους σχετικές αγορές του κλάδου (μεταφορά προσώπων, οχημάτων με κλασικού/συμβατικού τύπου πλοία ή και ταχύπλοα). Για το σκοπό αυτό, συστάθηκε ομάδα εργασίας στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του Π.Δ 31/2006 (ΦΕΚ Α'29/14.2.2006), η οποία ανέλαβε την έρευνα σχετικά με ενδεχόμενες παραβάσεις των διατάξεων του ν.703/77, όπως ισχύει στον κλάδο της ακτοπλοΐας στην Ελλάδα. Η παρούσα υπόθεση αφορά στον έλεγχο μη γνωστοποιηθεισών συγκεντρώσεων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων των άρθρων 4-4στ του ν.703/77, όπως ισχύει στον κλάδο της ακτοπλοΐας.

2. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Στις 28.08.2007 η εταιρεία ANEK A.E.(εφεξής ANEK) ανακοίνωσε στην ιστοσελίδα της ότι: *«Η εταιρία ANEK A.E. ανακοινώνει με βάση το Ν. 3556/2007 (άρθρο 3 (ιστ), (ββ) και άρθρο 21) σε συνδυασμό με την απόφαση 1/434/03.07.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και σε συνέχεια σχετικής ενημέρωσης προς την εταιρεία, ότι η εταιρεία «Sea Star Capital Plc» προέβη την 24/08/2007 σε αγορά 19.967.663 κοινών ονομαστικών μετοχών της εταιρείας μας στην τιμή των 2,50 ευρώ ανά μετοχή. Μετά την συγκεκριμένη αγορά η εταιρεία «Sea Star Capital Plc» κατέχει 23.495.163 μετοχές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 14,93% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου».*

Στις 11.12.2007 η εταιρεία Sea Star απέκτησε μέσω χρηματιστηριακής συναλλαγής συνολικά 18.942.487 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 26.71% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας Μινωικές Γραμμές. Την ίδια ημερομηνία, η εταιρεία απέκτησε 26.935.378 κοινές ονομαστικές μετά δικαιωμάτων ψήφου μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 34,70% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας Hellenic Seaways (εφεξής και «HSW»).

Στις 28.01.2008 η εταιρεία ANEK με δελτίο τύπου αναφέρει ότι *«Η εταιρία ANEK A.E. ανακοινώνει με βάση το Ν. 3556/2007 (άρθρο 3 παρ. 1 (στ) και άρθρο 21) σε συνδυασμό με την απόφαση 1/434/03.07.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ότι η Εταιρεία SAINES HOLDINGS LTD πού εκπροσωπείται νόμιμα από τον κ. Ι. Β. του Ι. (Υπόχρεο Πρόσωπο με βάση το άρθρο 13 του Ν. 3340/2005), προέβη την 24/01/2008 σε πώληση 2.575.000 κοινών ονομαστικών μετοχών, συνολικής καθαρής αξίας Ευρώ 5.793.750».*

Στις 28.01.2008 η εταιρεία Minoan Lines με δελτίο τύπου αναφέρει ότι «*Η εταιρεία Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε. ανακοινώνει τα ακόλουθα: -Στις 25 Ιανουαρίου 2008, κοινοποιήθηκε στην εταιρεία μας επιστολή σύμφωνα με την οποία η εταιρεία «Sea Star Capital Plc» πώλησε 18.942.487 κοινές ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου στην εταιρεία «ATLANTICA Spa Di NAVIGAZIONE» και το ποσοστό συμμετοχής της στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας μας μεταβλήθηκε από 26,7% σε 0,0%. -Στις 25 Ιανουαρίου 2008, κοινοποιήθηκε στην εταιρεία μας γνωστοποίηση μεταβολής ποσοστού μετόχου σύμφωνα με την οποία η εταιρεία «ATLANTICA Spa Di NAVIGAZIONE» συμμετέχει στο μετοχικό μας κεφάλαιο με ποσοστό 30,0% και κατέχει 21.282.000 κοινές ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου».*

Στις 29.01.2008, η εταιρεία ANEK ενημέρωσε τους μετόχους της ότι «*Η εταιρεία ANEK Α.Ε. ανακοινώνει με βάση το Ν. 3556/2007 (άρθρο 9 παρ.α και άρθρο 21) σε συνδυασμό με την απόφαση 1/434/03.07.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και σε συνέχεια της από 29/01/2008 σχετικής ενημέρωσης προς την εταιρεία μας, ότι η εταιρεία «SEA STAR CAPITAL PLC» προέβη την 25/01/2008 σε αγορά 26.760.003 κοινών ονομαστικών μετοχών της εταιρείας μας. Μετά την συγκεκριμένη αγορά η εταιρεία «SEA STAR CAPITAL PLC» κατέχει 52.422.237 μετοχές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 32,50 % του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου, αντί του ποσοστού 15,90 % του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου που κατείχε πριν την συναλλαγή»*

Την ίδια ημερομηνία (29.01.2008), η εταιρεία ANEK σε δελτίο τύπου της αναφέρει ότι «*Η εταιρεία ANEK Α.Ε. ανακοινώνει με βάση το Ν. 3556/2007 (άρθρο 9 παρ.α και άρθρο 21) σε συνδυασμό με την απόφαση 1/434/03.07.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και σε συνέχεια της από 25/01/08 σχετικής ενημέρωσης προς την εταιρεία μας, ότι η εταιρεία «ATLANTICA S.P.A DI NAVIGAZIONE » προέβη την 25/01/2008 σε πώληση 27.102.750 κοινών ονομαστικών μετοχών της εταιρείας μας Μετά την συγκεκριμένη πώληση η εταιρεία «ATLANTICA S.P.A DI NAVIGAZIONE» κατέχει μετοχές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 0% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου. αντί του ποσοστού 16,80 % του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου που κατείχε πριν την συναλλαγή»*

Στις 30.01.2008, η εταιρεία ANEK ενημέρωσε, όπως αναφέρεται στην ιστοσελίδα της, τους μετόχους της ότι «*Η εταιρεία ANEK Α.Ε. ανακοινώνει με βάση το Ν. 3556/2007 (άρθρο 9 παρ.α και άρθρο 21) σε συνδυασμό με την απόφαση 1/434/03.07.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και σε συνέχεια της από 31/01/08 σχετικής ενημέρωσης προς την εταιρεία μας, ότι η εταιρεία «INTESA SANPAOLO S.P.A » προέβη την 25/01/2008 σε πώληση 27.134.435 κοινών ονομαστικών μετοχών της εταιρείας μας, ενεργώντας ως θεματοφύλακας διαφόρων μετόχων. Μετά την συγκεκριμένη πώληση η εταιρεία «INTESA SANPAOLO S.P.A» κατέχει και για λογαριασμό πελατών της 346.950 μετοχές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 0,215% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου. αντί του ποσοστού 17,03 % του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και των αντίστοιχων δικαιωμάτων ψήφου που κατείχε πριν την συναλλαγή».*

Στις 30.01.2008 η εταιρεία Minoan Lines με δελτίο τύπου αναφέρει ότι «*Η εταιρεία Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε. ανακοινώνει τα ακόλουθα: Στις 29 Ιανουαρίου 2008, κοινοποιήθηκε στην εταιρεία μας γνωστοποίηση μεταβολής δικαιωμάτων ψήφου σύμφωνα με οποία η εταιρεία «INTESA SANPAOLO Spa» κατέχει ποσοστό ανερχόμενο σε 30,85% με την απόκτηση 21.882.829 μετοχών με δικαίωμα ψήφου. Η παραπάνω μεταβολή πραγματοποιήθηκε στις 25 Ιανουαρίου 2008. Τέλος, σημειώνεται ότι, στο παραπάνω ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου περιλαμβάνεται ποσοστό 30,0% το οποίο κατέχει η εταιρεία «ATLANTICA Spa Di NAVIGAZIONE» μέσω της ως άνω «INTESA SANPAOLO Spa» ως θεματοφύλακα»*

Μετά τις ανωτέρω ανακοινώσεις, η ΓΔΑ στο πλαίσιο της αυτεπάγγελτης έρευνας που διεξάγει στον κλάδο της ακτοπλοΐας για πιθανές παραβάσεις των διατάξεων περί προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων του ν.703/77, όπως ισχύει, προχώρησε σε διεξοδικό έλεγχο των ανωτέρω πράξεων με σκοπό να αποφανθεί εάν εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 4-4στ του ν. 703/77, όπως ισχύει.

3. ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

♦ SEA STAR CAPITAL PLC

Η SEA STAR με έδρα τη Λευκωσία στην Κύπρο, είναι δημόσια εταιρεία, οι μετοχές της οποίας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Συστάθηκε στην Κύπρο στις 24 Αυγούστου 1987 με την επωνυμία Sportsman Betting Co. Limited ως ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με αριθμό εγγραφής 30294. Την 1^η Φεβρουαρίου 2000 μετονομάστηκε σε Megabet Public Company Limited και στις 22 Μαΐου 2007 σε Sea Star Capital Public Limited Company. Σύμφωνα με το καταστατικό της σκοπό, η Sea Star διεξάγει παγκόσμια ποδοσφαιρικά συλλογικά στοιχήματα επί αποτελεσμάτων αγώνων ποδοσφαίρου και συμμετέχει στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων. Η κύρια δραστηριότητά της είναι η παροχή ολοκληρωμένου φάσματος υπηρεσιών και προϊόντων στοιχημάτων. Τα κύρια προϊόντα στοιχημάτων που προσφέρει η Sea Star περιλαμβάνουν τα στοιχήματα σε προκαθορισμένες τιμές (fixed odds) και τα ασιατικά στοιχήματα, ενώ οι υπηρεσίες που προσφέρει συνοψίζονται στην παροχή αποτελεσμάτων σε πραγματικό χρόνο (live scores) προς συνδρομητές της ΑΤΗΚ και στην υπηρεσία ζωντανής αναμετάδοσης ποδοσφαιρικών αγώνων. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας, ύστερα από την τελευταία γενική συνέλευση των μετόχων (5.6.2008), διαμορφώνεται σε 50 εκατ. ευρώ διαιρεμένο σε 1,25 δις συνήθεις μετοχές.

Οι συμμετοχές της εταιρείας στην κάθε θυγατρική και συνδεδεμένη με αυτήν εταιρεία διαμορφώνονται ως εξής:

- ANEK 32,5%
- HELLENIC SEAWAYS 34,7% (και 1,8% μέσω της θυγατρικής εταιρείας Magnilon Ltd)
- MAGNILON LTD 100%
- Sea Star Cargo Limited 100%

Το Διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας μέχρι τη Γενική Συνέλευση της 5^{ης} Ιουνίου 2008 ήταν το ακόλουθο:

- Α. Π., Πρόεδρος- Μη Εκτελεστικός
- Α. Ο., Σύμβουλος- Μη Εκτελεστικός
- Θ. Α., Σύμβουλος – Εκτελεστικός
- Π. Τ., Σύμβουλος- Μη Εκτελεστικός
- Κ. Χ., Σύμβουλος- Μη Εκτελεστικός

Υστερα από τη Γενική Συνέλευση της 5^{ης} Ιουνίου η διάρθρωση του ΔΣ έχει διαμορφωθεί ως εξής:

- Ι. Β. του Ι., Πρόεδρος
- Α. Π., Αντιπρόεδρος
- Α. Κ., Μέλος- Μη Εκτελεστικός
- Β. Ρ., Μέλος – Μη Εκτελεστικός
- Ν. Γ., Μέλος – Μη Εκτελεστικός

Σύμφωνα με τη Sea Star, η εταιρία δεν έχει αναπτύξει καμία δραστηριότητα στην Ελλάδα με αποτέλεσμα να μην διαθέτει κύκλο εργασιών στην εθνική επικράτεια. Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου πάντα κατά την Sea Star διαμορφώθηκε το 2007 σε 12.738.112 ευρώ έναντι 9.396.865 ευρώ, το 2006.

♦ **ANEK ANE**

Η ANEK ιδρύθηκε στα Χανιά (Λεωφ. Καραμανλή (2^ο χλμ.), 731 00 Χανιά) το 1967 και το 1999 απορρόφησε την Ρεθυμνιακή Ναυτική Τουριστική Cretan Ferries AE, οι δε μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χ.Α.Α. Πρόκειται για πολυμετοχική εταιρεία η οποία ήταν η πρώτη εταιρεία λαϊκής βάσης η οποία ιδρύθηκε υπό τις διατάξεις του Νόμου 2190/1920 περί Ανωτόμων Εταιρειών.

Η εταιρεία πραγματοποιεί δρομολόγια στις γραμμές της Κρήτης (Πειραιάς-Ηράκλειο, Πειραιάς-Ρέθυμνο και Πειραιάς-Χανιά) καθώς και στη γραμμή Ελλάδας-Ιταλίας (Πάτρα-Ηγουμενίτσα-Κέρκυρα-Αγκώνα/Βενετία). Το 2007 διακινήθηκαν από την εταιρεία [...] επιβάτες και [...] επιβατηγά αυτοκίνητα και φορτηγά. Για το 2007 τα έσοδα από ναύλους αντιπροσωπεύουν το [...] % των συνολικών εσόδων της εταιρείας, ενώ το [...] % των εσόδων αφορά τις γραμμές του εξωτερικού και το υπόλοιπο [...] % τις γραμμές του εσωτερικού. Σύμφωνα με στοιχεία της ICAP DATABANK η εταιρεία κατατάσσεται στην 3^η θέση μεταξύ των 20 μεγαλύτερων επιχειρήσεων θαλάσσιων μεταφορών βάσει δημοσιευμένου συνόλου ενεργητικού 2006.

Η διάρθρωση του ομίλου ANEK παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα.

Εταιρεία	Σύνολο μετοχών εταιρείας	Μετοχές που κατέχει η ANEK	Συμμετοχή (%)
ΛΑΣΙΘΙΩΤΙΚΗ Α.Ν.Ε.	3.242.308	1.624.734	50,11
ΕΤ.ΑΝ.ΑΠ. Α.Ε.	1.473.616	736.808	50,00
ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ ΑΒΕΕ	352.483	84.596	62,00*
ANEK LINES ITALIA srl	93.600	45.864	49,00
CHAMPION FERRIES L.T.D.	500	350	70,00

**ΠΡΟΣ ΑΝΑΡΤΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

ANEK ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.	75.000	74.250	99,00
ΤΙ.ΣΙ.ΣΕΪΛΙΝΓΚ Ν.Ε.	100	95	95,00
ANEK LINES LOUXEMBOURG**			100

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ANEK αποτελείται από 15 μέλη, 11 αιρετά και 4 που ορίζονται από το καταστατικό της εταιρίας. Αυτά τα τέσσερα είναι ο τέως Μητροπολίτης Κισσάμου και Σελίνου Ειρηναίος Γαλανάκης (Πρόεδρος), ο Δήμαρχος Χανίων, ο Δήμαρχος Ρεθύμνου, καθώς και ένα μέλος του Συνδέσμου Διπλωματούχων Οικονομικών Επιστημών Χανίων. Η πλήρης σύνθεση του Δ.Σ. δίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Πρόεδρος	ΣΕΒΑΣΜΙΟΤΑΤΟΣ ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ τ. Μητροπολίτης Κισσάμου & Σελίνου
Προεδρεύων Αντιπρόεδρος, Νομάρχης Χανίων	Κ. Γ.
Β' Αντιπρόεδρος	Π. Σ.
Γ' Αντιπρόεδρος	Μ. Κ.
Διευθύνων Σύμβουλος	Β. Ι. του Ι.
Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος	Μ. Α.
Δήμαρχος Χανίων, Μέλος Δ.Σ.	Β. Κ.
Μέλος Δ.Σ.	Α. Ε.
Μέλος Δ.Σ.	Α. Γ.
Μέλος Δ.Σ.	Β. Ε.-Γ.
Μέλος Δ.Σ.	Γ. Ε.
Μέλος Δ.Σ.	Γ. Μ.
Μέλος Δ.Σ.	Κ. Δ.
Μέλος Δ.Σ.	Μ. Μ.
Μέλος Δ.Σ. Εκπρόσωπος Συνδέσμου Οικονομολόγων Χανίων	Μ. Μ.

Πριν την ολοκλήρωση της μη-γνωστοποιηθείσας πράξης, η μετοχική σύνθεση της ANEK ήταν ως κάτωθι: Επενδυτικό Κοινό: 63,32 %, Sea Star: 15,90 %, Intesa San Paolo: 15,11%, και Morgan Stanley: 5,67 %.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, προκύπτει ότι πριν την απόκτηση του 32,50% του μετοχικού κεφαλαίου της ANEK από τη Sea Star (29.1.2008), η εταιρεία INTESA SANPAOLO S.p.A, η οποία ελέγχεται από τον ιταλικό όμιλο Grimaldi συμμετείχε με σημαντικό ποσοστό της τάξης του 15,115% στο μετοχικό κεφάλαιο της ANEK. Η ύπαρξη του εν λόγω ποσοστού σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η Sea Star συμμετείχε στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας με 15,90%, κατατείνει στο συμπέρασμα ότι η τελευταία δεν μπορούσε να ασκήσει αποκλειστικό έλεγχο επί της ANEK.

Το μετοχικό κεφάλαιο της μητρικής εταιρείας ανέρχεται σε 161.299.191,00 και διαιρείται σε 157.360.940 κοινές και 3.938.251 προνομιούχες μετά ψήφου μετοχές. Μετά την ολοκλήρωση της από 29-1-2008 πράξης, οι μέτοχοι που κατείχαν ποσοστό μεγαλύτερο του 5% ήταν οι εξής:

α) SEA STAR CAPITAL (32,50%)

β) MORGAN STANLEY & CO INTERNATIONAL PLC. (7,45%)

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρείας σε ενοποιημένη βάση διαμορφώθηκε το 2007 σε 254.332.000,00 ευρώ έναντι 254.718.000,00 ευρώ το προηγούμενο έτος, ενώ ο εθνικός

κύκλος εργασιών για το 2007 διαμορφώθηκε σε [...] ευρώ έναντι [...] ευρώ το 2006. Σε επίπεδο μητρικής εταιρείας ο παγκόσμιος και εθνικός κύκλος εργασιών για το 2007 διαμορφώθηκε σε [...] ευρώ και [...] ευρώ αντίστοιχα έναντι [...] ευρώ και [...] ευρώ αντίστοιχα το προηγούμενο έτος (2006).

♦ **HELLENIC SEAWAYS A.E** (εφεξής και «HSW»)

Η εταιρεία έχει έδρα τον Πειραιά και ο σκοπός της, σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση του καταστατικού της (17.5.2008), είναι αμιγώς ναυτιλιακός. Ειδικότερα, οι δραστηριότητες της εταιρείας συνίστανται αποκλειστικά στην αγορά, μίσθωση ή ναυπήγηση πλοίων την πρακτόρευση ιδίων πλοίων και την εκμετάλλευση πλοίων και γενικά πλωτών μέσων, ιδιόκτητων ή μη, κάθε εθνικότητας και σημαίας, με ναύλωση ή με οποιονδήποτε τρόπο, για τη μεταφορά δια θαλάσσης προσώπων, οχημάτων και αγαθών.

Για την επιδίωξη του παραπάνω σκοπού, η εταιρεία δύναται μεταξύ άλλων ενδεικτικά:

- α) να συμμετέχει σε οποιαδήποτε επιχείρηση οποιουδήποτε εταιρικού σκοπού.
- β) να συνεργάζεται με οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο με οποιοδήποτε τρόπο.
- γ) να συμμετέχει το κεφάλαιο ημεδαπών ή αλλοδαπών φυσικών ή νομικών προσώπων οποιαδήποτε εταιρικής μορφής, με τον ίδιο τρόπο με ίδιο ή παρεμφερή σκοπό ή και δραστηριότητα.
- δ) να δανείζεται οποιοδήποτε ποσό από οποιονδήποτε.
- ε) να εκδίδει ομολογιακά δάνεια.
- στ) να ιδρύει υποκαταστήματα και πρακτορεία και να διορίζει πράκτορες και αντιπροσώπους.
- ζ) να διενεργεί εργασίες επισκευών ή συντήρησης των πλοίων της, σε ιδιόκτητες ή μισθωμένες για το σκοπό αυτό εγκαταστάσεις, με δικά της μέσα και δικό της προσωπικό.

Οι εταιρείες του ομίλου με τις αντίστοιχες έδρες τους και ποσοστό συμμετοχής είναι οι ακόλουθες:

- α) ΧΕΛΕΝΙΚ ΣΙΓΟΥΕΙΣ Α.Ν.Ε. (μητρική εταιρεία)
- β) [...]
- γ) [...]
- δ) [...]
- ε) [...]

Στις 31.12.2007 η μετοχική σύνθεση της εταιρείας HSW ήταν ως κάτωθι

- Sea Star 34.7 %
- Minoan Lines 33.3 %
- Interamerican 2.9 %
- Λοιποί 29 %

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας είναι ως κάτωθι:

Πρόεδρος	I. B. του I.
Αντιπρόεδρος	B. P.
Β' Αντιπρόεδρος	K. K.
Μέλος ΔΣ	A. A.
Μέλος ΔΣ	A. Σ.
Μέλος ΔΣ	K. Π.
Μέλος ΔΣ	K. K.
Μέλος ΔΣ	M. N.
Μέλος ΔΣ	M. E.
Μέλος ΔΣ	Π. A.
Μέλος ΔΣ	T. A.

Ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της μητρικής εταιρείας διαμορφώθηκε το 2007 σε 162.174.900,67 ευρώ έναντι 144.287.496,01 ευρώ το προηγούμενο έτος, ενώ ο εθνικός κύκλος εργασιών για το 2007 ανήλθε σε [...] ευρώ έναντι [...] ευρώ το 2006. Σε ενοποιημένη βάση, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών της εταιρείας το 2007 ανήλθε σε 182.334.699,12 ευρώ έναντι 165.406.163,58 ευρώ το 2006, ενώ ο εθνικός κύκλος εργασιών ανήλθε σε [...] ευρώ (2007) έναντι [...] ευρώ το προηγούμενο έτος.

II. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Η σχετική αγορά προϊόντων ή και υπηρεσιών ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αποτελείται από επί μέρους προϊόντα ή/και υπηρεσίες που παρουσιάζουν σε μεγάλο βαθμό όμοια φυσικά ή τεχνικά χαρακτηριστικά και είναι εναλλάξιμα.

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία προσφέρουν ή ζητούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σ' αυτές.

1. Σχετική Αγορά Υπηρεσιών

Σύμφωνα με νομολογία της Επιτροπής Ανταγωνισμού (βλ. Ε.Α 210/III/2002 και 247/III/2003), η σχετική αγορά υπηρεσιών στην υπό κρίση υπόθεση είναι:

- α) Η παροχή υπηρεσιών θαλάσσιας μεταφοράς προσώπων με κλασσικού/συμβατικού τύπου Ε/Γ-Ο/Γ πλοία.
- β) Η παροχή υπηρεσιών θαλάσσιας μεταφοράς οχημάτων με κλασσικού τύπου/συμβατικά Ε/Γ-Ο/Γ πλοία.
- γ) Η παροχή υπηρεσιών θαλάσσιας μεταφοράς προσώπων με ταχύπλοα και ειδικότερα με:
 - i) ταχύπλοα επιβατηγά υδροπτερυγα ικανά να αναπτύξουν ταχύτητα άνω των 35 κόμβων (Ε/Γ-Υ/Γ, Flying ή Mega Dolphins), ii) ταχύπλοα νέας τεχνολογίας επιβατηγά

τύπου καταμαράν ικανά να αναπτύξουν ταχύτητα άνω των 35 κόμβων (E/Γ-O/Γ Highspeed), και

- δ) Η παροχή υπηρεσιών θαλάσσιας μεταφοράς οχημάτων με ταχύπλοα νέας τεχνολογίας (E/Γ-O/Γ Highspeed) τύπου καταμαράν. Τα περισσότερα πλοία που εκτελούν σήμερα πλόες στις πιο πολυσύχναστες γραμμές είναι της κατηγορίας συμβατικών E/Γ-O/Γ και της κατηγορίας ταχυπλόων E/Γ-Y/Γ, ενώ έχει αυξηθεί σημαντικά και ο αριθμός των ταχύπλοων νέας τεχνολογίας τύπου καταμαράν E/Γ (Flyingcat) και E/Γ-O/Γ Highspeed. Τα ταχύπλοα μπορούν να εκτελέσουν μία διαδρομή σε μισό περίπου χρόνο από τα συμβατικά, αλλά το εισιτήριό τους στοιχίζει περίπου τα διπλάσια από αυτό των συμβατικών, ενώ είναι και πιο ευαίσθητα στις άσχημες καιρικές συνθήκες.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η αγορά παροχής μεταφορικών υπηρεσιών δια θαλάσσης, παρά την πραγματοποίηση μεταφορών δι' αέρος και οδικώς, αποτελεί διακριτή αγορά, λόγω:

α) της διαφοράς στην τιμή (δαπάνη μεταφοράς) κάθε μέσου, η οποία διαφοροποιείται ανάλογα με τον τρόπο υπολογισμού της συνολικής δαπάνης μεταφοράς (ατομική δαπάνη, οικογενειακή, ομαδική, ειδικών κατηγοριών προσώπων, απλή διαδρομή ή μετ' επιστροφής κλπ.), β) των διαφορετικών χαρακτηριστικών κάθε μέσου, όπως είναι η διάρκεια του ταξιδιού, η ταχύτητα σε σχέση με την απόσταση, η ασφάλεια, η άνεση, τα όρια μεταφορικού βάρους, η ευκολία προσέγγισης του τελικού προορισμού, η ευπάθεια στις καιρικές συνθήκες, οι λοιπές παρεχόμενες από το μεταφορικό μέσο υπηρεσίες κλπ., γ) των ειδικών λόγων για τη χρήση κάθε μέσου (όπως επαγγελματικά ταξίδια, ταξίδια αναψυχής, ανάγκη μεταφοράς μεγάλου φορτίου, ανάγκη μεταφοράς οχήματος κλπ.). Πάντως, και στην περίπτωση παραδοχής μερικής υποκατάστασης μεταξύ των διαφόρων μεταφορικών μέσων, η υποκατάσταση αυτή δεν είναι πάντοτε δυνατή για τους περισσότερους των «προορισμών» που εξυπηρετούν τα πλοία, αφού η αεροπορική σύνδεση μεταξύ ηπειρωτικών λιμένων και νήσων ή νήσων μεταξύ τους δεν είναι πάντοτε δυνατή, ελλείπει αεροδρομίων σε πολλά νησιά, ενώ η οδική προσέγγιση αυτών είναι αδύνατη. Ενόψει αυτών, η υποκατάσταση μεταξύ διαφόρων μεταφορικών μέσων είναι εν προκειμένω απλώς περιστασιακή και επομένως αμελητέα.

2. Σχετική Γεωγραφική Αγορά Υπηρεσιών

Ως σχετική γεωγραφική αγορά για την υπό κρίση υπόθεση και γενικότερα για τις ακτοπλοϊκές μεταφορές προσώπων και οχημάτων θεωρείται κάθε συγκεκριμένη δρομολογιακή γραμμή που εκτελεί κάθε πλοίο, δεδομένου ότι ο χρήστης της συγκεκριμένης υπηρεσίας επιλέγει συγκεκριμένη δρομολογιακή γραμμή αναλόγως του τόπου αναχώρησης και του προορισμού του (βλ. E.A 210/III/2002). Μερική υποκατάσταση θα μπορούσε να γίνει δεκτή μεταξύ κοντινών λιμένων, εφόσον θα μπορούσε ο πελάτης να εξυπηρετηθεί από τους λιμένες αυτούς για αναχώρηση την ίδια ώρα, με ίδιου τύπου μέσο και άφιξη στον προορισμό του τη συγκεκριμένη ώρα – προϋποθέσεις που δεν υφίστανται εν προκειμένω. Η επιλογή της συγκεκριμένης υπηρεσίας από τον χρήστη αφορά κατ' αρχήν στην ακτοπλοϊκή γραμμή που θα χρησιμοποιήσει για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του (τουριστικές, επιχειρηματικές ή άλλες) και κατόπιν στο πλοίο, στο οποίο θα επιβιβασθεί.

Με βάση την ανωτέρω ανάλυση, προκύπτει ότι ως επιμέρους σχετικές γεωγραφικές αγορές στην υπό κρίση υπόθεση θα πρέπει να θεωρηθούν οι δρομολογιακές γραμμές, στις οποίες δραστηριοποιούνται οι ακτοπλοϊκές εταιρείες, ήτοι οι επιμέρους θαλάσσιες δρομολογιακές γραμμές και ειδικότερα:

- α) Δρομολογιακές γραμμές Αδριατικής (Αγκόνα, Βενετία, Μπάρι).
- β) Δρομολογιακή γραμμή Κρήτης (Πειραιάς Χανιά-Ρέθυμνο-Ηράκλειο-Λασιθί).
- γ) Δρομολογιακές γραμμές Κρήτης/Κυκλάδων.

Δρομολογιακές γραμμές Κρήτης (2001-2008)

Εταιρεία	ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΗΡΑΚΛΕΙΟ						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 - 2008
ΜΙΝΩΙΚΕΣ	√	√	√	√	√	√	√
ΑΝΕΚ	√	√	√	√	√	√	√
ΠΑΣΙΦΑΗ ΝΕ		√	√	√	√		
ΔΑΙΔΑΛΟΣ ΝΕ		√	√	√	√		√
ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΝΕ			√	√	√		
Εταιρεία	ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΧΑΝΙΑ						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 - 2008
ΑΝΕΚ	√	√	√	√	√	√	√
BLUE STAR			√	√	√		
HSW	√	√	√	√	√	√	√
ΑΙΓΙΑΚΕΣ		√	√				
ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΝΕ			√	√	√		
ΜΕΛΩΔΙΑ ΝΕ				√	√		
ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ ΝΕ							√
Εταιρεία	ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΡΕΘΥΜΝΟ						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 - 2008
ΑΝΕΚ	√	√	√	√	√	√	√
ΝΕΛ				√	√		√
HSW							√

Δρομολογιακές γραμμές Αδριατικής & Δυτικής Ελλάδος (2001-2008)

Εταιρεία	ΠΑΤΡΑ - ΒΕΝΕΤΙΑ						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 - 2008
ΜΙΝΩΙΚΕΣ	√	√	√	√	√	√	√
ΑΝΕΚ							√
Superfast Ferries	√	√	√				
Εταιρεία	ΠΑΤΡΑ - ΑΓΚΩΝΑ						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 - 2008
ΜΙΝΩΙΚΕΣ	√	√	√	√	√	√	√
ΑΝΕΚ	√	√	√	√	√	√	√
Superfast Ferries	√	√	√	√	√	√	√
Εταιρεία	ΠΑΤΡΑ - ΜΠΑΡΙ						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 - 2008
ΜΙΝΩΙΚΕΣ			√				
BLUE STAR	√	√	√	√	√	√	√
Superfast Ferries							√

	ΠΑΤΡΑ - ΜΠΡΙΝΤΕΖΙ						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 - 2008
ΜΙΝΩΙΚΕΣ	√						
BLUE STAR	√	√	√				
Superfast Ferries							√
	ΠΑΤΡΑ - ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ ΚΕΡΚΥΡΑ						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 - 2008
ΜΙΝΩΙΚΕΣ	√	√	√	√	√	√	√
ΑΝΕΚ	√	√	√	√	√	√	√
Superfast Ferries	√	√	√	√	√	√	

Δρομολογιακές γραμμές Κυκλάδων (2001-2008)

Εταιρεία	ΠΕΙΡΑΙΑΣ - ΣΥΡΟ - ΤΗΝΟ - ΜΥΚΟΝΟ						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 -
BLUE STAR	√	√	√	√	√	√	√
HSW	√	√	√	√	√	√	√
ΝΕΛ	√	√	√	√		√	

Δρομολογιακές γραμμές Κυκλάδων (2001-2008)

Εταιρεία	ΠΑΡΟΝΑΞΙΑ (ΠΕΙΡΑΙΑΣ)						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 - 2008
BLUE STAR	√	√	√	√	√	√	√
HSW	√	√	√	√	√	√	√
ΝΕΛ	√	√	√	√		√	√
ΣΑΟΣ				√	√		
GA FERRIES	√	√	√	√	√	√	√
ΠΕΙΡΑΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΝΕ			√	√			
ΑΙΓΑΙΟΥ ΤΖΕΤ 2 ΝΕ			√	√			
ΕΤΖΙΑΝ ΓΚΛΟΡΥ ΝΕ				√	√		
ΜΥΚΟΝΟΣ ΑΝΕ				√	√		
ΕΥΒΟΙΚΕΣ Γ. ΝΕ				√	√		
ΦΙΛΙΠΠΟΣ Β. Ε. ΝΕ				√	√		

III. ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

1. Μέγεθος Αγοράς

Σύμφωνα με το διαχωρισμό κατά γραμμή δρομολογίου, που ακολουθεί η Ε.Σ.Υ.Ε, υφίστανται 7 γενικές δρομολογιακές γραμμές εσωτερικού – εξωτερικού, 15 ακτοπλοϊκές γραμμές, στις οποίες εκτελούν δρομολόγια Ε/Γ-Ο/Γ πλοία και 29 τοπικές γραμμές, στις οποίες εκτελούν δρομολόγια πορθμεία πλοία. Περαιτέρω, δεν υφίστανται εκ του νόμου ή από κάποια ακολουθούμενη πρακτική σαφώς καθορισμένες δρομολογιακές γραμμές που να περιλαμβάνουν συγκεκριμένη σειρά λιμένων ή σημείων προσέγγισης του πλοίου. Οι δρομολογιακές γραμμές, στις οποίες δραστηριοποιούνται με τα πλοία τους οι ακτοπλοϊκές εταιρείες ανάλογα με τα λιμάνια που προσεγγίζουν, εντάσσονται σε γενικότερες γεωγραφικές περιοχές, όπως ο Αργοσαρωνικός, οι Κυκλάδες, οι Σποράδες κλπ. Οι 15 προαναφερθείσες ακτοπλοϊκές γραμμές έχουν ως εξής: **1.** Γραμμή Πατρών – Ακαρνανίας - Ιονίων Νήσων, **2.** Γραμμή Πειραιά – Λιμένων Αργοσαρωνικού, **3.** Γραμμή Πειραιά –

Κρήτης, **4.** Γραμμή Πειραιά – Μυκόνου – Τήνου – Σάμου, **5.** Γραμμή Πειραιά – Δωδεκανήσου, **6.** Γραμμή Πειραιά – Ανατολικών Κυκλάδων, **7.** Γραμμή Πειραιά – Χίου – Μυτιλήνης, **8.** Γραμμή Ραφήνας – Εύβοιας – Άνδρου – Τήνου, **9.** Γραμμή Βόλου – Βορείων Σποράδων – Κύμης, **10.** Γραμμή Πειραιά – Δυτικών Κυκλάδων, **11.** Γραμμή Λαυρίου – Κέας – Κύθνου, **12.** Γραμμή Πειραιά – Πελοποννήσου, **13.** Γραμμή Πειραιά – Κρήτης – Δωδεκανήσου, **14.** Γραμμή Πειραιά – Δωδεκανήσου – Ν. Αιγαίου – Θεσσαλονίκης, **15.** Λοιπές.

Αναφορικά με τις γραμμές της Αδριατικής τονίζεται ότι οι τελευταίες παρουσιάζουν συνεχείς αυξομειώσεις στην επιβατική κίνηση με τη συνολική κίνηση να διατηρείται σταθερά πάνω από τους 2,6 εκατ. επιβάτες. Η δρομολογιακή γραμμή που συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη επιβατική κίνηση στην εν λόγω αγορά είναι εκείνη που συνδέει τη δυτική ηπειρωτική Ελλάδα (Πάτρα) με το λιμάνι της Αγκόνας με ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο για το 2006 της τάξης του 44,6%.

Ανάλογη εικόνα εμφανίζει η κίνηση των διακινηθέντων τροχοφόρων στις γραμμές της Αδριατικής. Ειδικότερα, η συνολική κίνηση τροχοφόρων παρουσίασε την τετραετία 2003-2006 σημαντική μείωση με ΜΕΡΜ ίσο με 9,5% (από 1,2 εκ. τροχοφόρα το 2003 σε 929 χιλ. τροχοφόρα το 2006). Η μείωση αυτή αποδίδεται στο γεγονός ότι όλο και περισσότερα φορτηγά αυτοκίνητα διεθνών μεταφορών, τα οποία αποτελούν σημαντική κατηγορία πελατών για τις εν λόγω γραμμές, προτιμούν πλέον να διασχίζουν οδικώς τη Γιουγκοσλαβία για λόγους κόστους (ICAP, 2008). Η δρομολογιακή γραμμή που συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη επιβατική κίνηση στην εν λόγω αγορά είναι εκείνη που συνδέει την Πάτρα με το λιμάνι της Αγκόνας με ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο για το 2006 της τάξης του 45% περίπου.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία που καλύπτουν το εννιάμηνο του 2007, αύξηση κατά 25,4% εμφανίζει ο αριθμός των διακινηθέντων επιβατών στη γραμμή Ελλάδα – Ιταλίας σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2006 (2007: 2.189.559 επιβάτες, 2006: 1.746.089 επιβάτες), ενώ σε αριθμό διακινηθέντων οχημάτων η αύξηση είναι 9,9% (2007: 783.490 οχήματα, 2006: 712.602 οχήματα).

2. Μεριδία αγοράς

♦ Γραμμές εσωτερικού

Σε επίπεδο εταιρειών η HSW κατέχει σημαντικό ποσοστό αγοράς στην εγχώρια επιβατική κίνηση με το σύνολο των επιβατών που μετέφερε το έτος 2006 να αντιπροσωπεύει το 32%, ενώ οι λοιπές εταιρείες (BLUE STAR, ANEK, ΜΙΝΩΪΚΕΣ και ΝΕΛ) κατέχουν το υπόλοιπο 68% του συνόλου του μεταφορικού έργου. Από τις εν λόγω εταιρείες, η Blue Star Ferries (εφεξής και «BSF») υπερέχει των υπολοίπων καθώς κατέχει μερίδιο αγοράς που αγγίζει το 16% του συνόλου των επιβατών που μεταφέρθηκαν το 2006 με τρίτη την ANEK, το μερίδιο της οποίας είναι ίσο με 8%. Τέλος, χαμηλά μερίδια εμφανίζουν οι εταιρείες Μίνοαν, ΝΕΛ και SAOS, οι οποίες από κοινού συγκεντρώνουν το 10% της συνολικής επιβατικής μεταφορικής κίνησης.

Η εικόνα ως προς την κατάταξη των εταιρειών βάσει μεριδίων αγοράς στο μεταφορικό έργο των οχημάτων δεν διαφοροποιείται σημαντικά με την HSW να κατέχει την πρώτη θέση

(24%). Στη συνέχεια ακολουθεί η BSF, η οποία αποσπά το 16% του συνόλου της αγοράς και ακολουθεί η ANEK με 12%. Τέλος, οι εταιρείες Μίνοαν, ΝΕΛ και SAOS συγκεντρώνουν αθροιστικά το 12% με τις λοιπές εταιρείες να αποσπούν το υπόλοιπο 36% της αγοράς.

Τονίζεται ότι σύμφωνα με σχετική μελέτη της ICAP, το μερίδιο αγοράς στην εθνική επικράτεια -βάσει κύκλου εργασιών- του ομίλου ANEK διαμορφώθηκε το 2007 σε 14.2%. Αξίζει να σημειωθεί ότι το αντίστοιχο μερίδιο αγοράς του ομίλου ANEK στην αγορά της Αδριατικής διαμορφώθηκε το ίδιο έτος σε 24.0%. Σύμφωνα με την ίδια μελέτη, το μερίδιο αγοράς στην εθνική επικράτεια -βάσει κύκλου εργασιών- της HSW διαμορφώθηκε το 2007 σε 21.3%.

♦ Γραμμές εξωτερικού

Αναφορικά με τις γραμμές της Αδριατικής, τονίζεται ότι δραστηριοποιούνται η ΑΤΤΙCΑ GROUP (μέσω της θυγατρικής της Superfast Ferries), οι ΜΙΝΩΪΚΕΣ, η ANEK και σε μικρή έκταση η HSW. Ειδικότερα, ο όμιλος ΑΤΤΙCΑ, δραστηριοποιείται στις γραμμές της Αδριατικής δρομολογώντας πέντε πλοία (τέσσερα της Superfast Ferries και ένα της Blue Star Ferries), ενώ η εταιρεία Μίνοαν συμμετέχει στις εν λόγω γραμμές με τρία πλοία. Τέλος, η ANEK δραστηριοποιείται στις γραμμές της Αδριατικής με δύο πλοία.

Με βάση τον κύκλο εργασιών για το 2006, ο όμιλος εταιρειών της Α.Ν.Ε.Κ. και η Μίνοαν μοιράζονται το 45,5% της συγκεκριμένης αγοράς (€[...] εκατ.), ενώ βάσει αριθμού διακινηθέντων επιβατών και οχημάτων την πρώτη θέση καταλαμβάνει η Μίνοαν με μερίδια αγοράς για το 2006 22,1% και 26,4% αντίστοιχα. Όσον αφορά στο μερίδιο αγοράς βάσει κύκλου εργασιών για το 2007, ο όμιλος Α.Ν.Ε.Κ. διατηρεί την πρώτη θέση με μερίδιο 24% στο σύνολο της αγοράς (€[...] εκατ.)

Συμπερασματικά αναφέρεται ότι από τα στοιχεία που αναλύονται προκύπτουν δύο κατηγορίες επιδράσεων της υπό κρίση πράξης στις σχετικές αγορές αυτής:

1. Οριζόντιες επιδράσεις της υπό κρίση πράξης – Μείωση του υφιστάμενου ανταγωνισμού

- α) «Εξαφανίζεται» ένας ανταγωνιστής από την γραμμή Πειραιάς – Χανιά (στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται και οι δύο όμιλοι ANEK και HSW).
- β) Παρά την αλλαγή στη δρομολόγηση πλοίων από την ANEK από τη γραμμή Πειραιάς – Ρέθυμνο στη γραμμή της Παροναξίας και την είσοδο της HSW στη γραμμή Πειραιάς-Ρέθυμνο στις αρχές του τρέχοντος έτους, η υπό κρίση πράξη ενδυναμώνει περαιτέρω την παρουσία της «εταιρείας» που θα προκύψει από αυτήν στις γραμμές της Κρήτης.
- γ) Η υπό κρίση πράξη ενδυναμώνει περαιτέρω την παρουσία της «εταιρείας» που θα προκύψει από αυτήν στη γραμμή της Παροναξίας.

2. Διαγώνια επίδραση της υπό κρίσης πράξης - Μείωση της έντασης του δονητικού ανταγωνισμού

- α) Η εταιρεία HSW εισέρχεται στη γραμμή ΠΕΙΡΑΙΑΣ – ΗΡΑΚΛΕΙΟ (διά μέσου της εταιρείας ANEK).
- β) Η εταιρεία HSW εισέρχεται στις γραμμές της Αδριατικής (διά μέσου της εταιρείας ANEK).

γ) Η εταιρεία ANEK εισέρχεται στη δρομολογιακή γραμμή ΠΕΙΡΑΙΑΣ – ΣΥΡΟ – ΤΗΝΟ – ΜΥΚΟΝΟ (διά μέσου της εταιρείας HSW).

IV. ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Προκειμένου να αξιολογηθεί εάν η μη-γνωστοποιηθείσα πράξη μεταξύ των εταιρειών Sea Star και ANEK εμπίπτει στις διατάξεις των άρθρων 4β ή 4α του ν. 703/77, όπως ισχύει, η Γ.Δ.Α. στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της απέστειλε σχετικά ερωτηματολόγια στις συμμετέχουσες εταιρείες, ενώ παράλληλα αξιολόγησε το υπάρχον υλικό, το οποίο συλλέχθηκε για τους σκοπούς της αυτεπάγγελτης έρευνας στον κλάδο της ακτοπλοΐας.

Επιπρόσθετα, η Γ.Δ.Α. απέστειλε σχετική επιστολή (ημ. αρ. πρωτ. 3704/04.06.2008) στον κ. I. B. του I. σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν.703/77, όπως ισχύει, με σκοπό την παροχή στοιχείων για τις εταιρείες στις οποίες συμμετέχει με ποσοστό άνω του 5%. Στην απαντητική του επιστολή (ημ αρ. πρωτ. 4170/25.06.2008), αναφέρει χαρακτηριστικά ότι: «...δεν συμμετείχα ούτε συμμετέχω ως φυσικό πρόσωπο με ποσοστό μεγαλύτερο του 5% σε εταιρείες του κλάδου που αφορά στην έρευνά σας.». Σε συνέχεια της ανωτέρω επικοινωνίας, η Γ.Δ.Α. απέστειλε νέα επιστολή (αριθ. ημ. πρωτ. 4298/30.06.2008) ζητώντας πλήρη στοιχεία όλων των εταιρειών που συμμετέχει ο κ. I. B. του I. εκτός του κλάδου της ακτοπλοΐας, με ποσοστό άνω του 5% για τη χρονική περίοδο Ιανουαρίου 2007 έως την ημέρα αποστολής της εν λόγω επιστολής, καθώς και το ποσοστό συμμετοχής του σε κάθε μία από αυτές. Ωστόσο τονίζεται ότι έχει παρέλθει το χρονικό διάστημα που ορίζει ο ν. 703/77, όπως ισχύει, χωρίς να έχει ληφθεί απάντηση για το σύνολο των αιτουμένων πληροφοριών.

Από την αξιολόγηση των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Καθεστώς ελέγχου της Sea Star

Το Διοικητικό Συμβούλιο της MEGABET στην από 22.04.2007 συνεδρίασή του, αποφάσισε ότι είναι προς το συμφέρον τόσο της Εταιρίας όσο και των μετόχων αυτής, η επέκταση των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων σε νέους τομείς, πάντοτε εντός των πλαισίων των επιχειρηματικών της σκοπών. Προς τούτο υιοθέτησε σχετική εισήγηση για αναζήτηση επιχειρηματικών ευκαιριών ώστε να προβεί σε εξαγορές διεθνών εταιριών ή μερίδων συμμετοχής σε διεθνείς εταιρίες ενασχολούμενες μεταξύ άλλων με τη ναυτιλία καθώς και την εξόρυξη ορυκτού πλούτου. Για την υλοποίηση της ανωτέρω απόφασης απαιτούνταν νέα κεφάλαια, γι' αυτό το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την έκδοση νέου μετοχικού κεφαλαίου συνολικού ύψους 100 εκ. ευρώ προς ένα ή περισσότερους στρατηγικούς επενδυτές, αφού διαπιστώσει ότι οι εν λόγω στρατηγικοί επενδυτές θα διασφαλίσουν στην εταιρεία την πραγματοποίηση των νέων επενδύσεων. Η εν λόγω έκδοση και διάθεση μετοχών έπρεπε να ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι την 31.12.2007.

Στις 27 Απριλίου 2007 το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας MEGABET αποφάσισε να προτείνει στην επικείμενη έκτακτη γενική συνέλευση στις 22 Μαΐου 2007 τη μετονομασία αυτής σε Sea Star Capital Plc. Στο Διοικητικό Συμβούλιο της 1^{ης} Ιουνίου 2007 όπου το κύριο θέμα της ήταν η «Συζήτηση για πιθανή τροποποίηση του Ιδρυτικού Εγγράφου της Εταιρίας». Τελικά αποφασίστηκε να μην προχωρήσει η Εταιρία σε σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης για οποιαδήποτε τροποποίηση του ιδρυτικού της εγγράφου, διότι στο στάδιο

εκείνο δεν θεωρήθηκε ζήτημα που θα πρέπει να διευθετηθεί άμεσα. Στα πλαίσια των πιο πάνω αποφάσεων, και μετά από σειρά επαφών που είχε με υποψήφιους στρατηγικούς επενδυτές, το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποφάσισε στις 28.06.2007 την αποδοχή του ενδιαφέροντος των κ. Ι. Β. του Ι. και κ. Γ. Φ.. Σύμφωνα με τα πρακτικά του Δ.Σ της ίδιας ημέρας, και αναφορικά με το θέμα 3 Έγκριση στρατηγικού επενδυτή, κ. Ι. Β. του Ι. αναφέρεται ότι: *«Κατόπιν επαφών που διεξήγαγε η Εταιρεία με σειρά στρατηγικών επενδυτών το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε ομόφωνα, κατ' αρχήν, όπως αποδεχθεί το ενδιαφέρον του κ. Ι. Β. για επένδυση συνολικού ποσού €61 εκ. και του κ. Γεωργίου Φράγκου για συνολικό ποσό €14εκ. Στη συνέχεια το Διοικητικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε τον Πρόεδρο της Εταιρείας όπως, με τη συνδρομή και των νομικών συμβούλων, διαπραγματευτεί με τους πιο πάνω επενδυτές προκειμένου να υλοποιηθεί η συγκεκριμένη επένδυση».*

Στις 05.07.2007, το ΔΣ αποφάσισε τα ακόλουθα: α) Συμμετοχή της εταιρείας σε εξαγορά ομοειδούς εταιρείας και εξουσιοδότησε τον Πρόεδρο να προχωρήσει με τις σχετικές επενδύσεις χωρίς να απαιτείται η επαναφορά του θέματος στο Δ.Σ. και β) Αναδιοργάνωση των δραστηριοτήτων της εταιρείας έτσι ώστε οι υφιστάμενες δραστηριότητες της εταιρείας να μεταφερθούν σε θυγατρική εταιρεία με την επωνυμία Megabet Ltd. Στις 25.07.2007 το Διοικητικό Συμβούλιο της Sea Star αποφάσισε να ζητήσει από τους Συμβούλους χρηματιστές της εταιρείας, όπως διενεργήσουν μελέτη αξιολόγησης και εκτίμησης της εισηγμένης στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α) ακτοπλοϊκής εταιρείας ANEK με σκοπό τη στρατηγική επένδυση σε αυτή. Σύμφωνα με το μνημόνιο που κατατέθηκε προς έγκριση στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, μετά την υλοποίηση και ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, η Sea Star προτίθεται να προχωρήσει σε διεύρυνση του Διοικητικού Συμβουλίου με τρόπο που η σύνθεσή του να αντικατοπτρίζει τη μετοχική της σύνθεση και εμπειρία στο τομέα της ναυτιλίας. Ειδικότερα καταγράφεται ότι *«...Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι δύο επενδυτές, Ι. Β. και Γ. Φ., το ενδιαφέρον των οποίων για επένδυση συνολικού ποσού 75 εκ ευρώ έχει γίνει αποδεκτό από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, έχουν αποδεδειγμένη γνώση και εμπειρία στον συγκεκριμένο κλάδο».*

Στις 03.08.2007 υπογράφηκε ενδιάμεση συμφωνία επένδυσης μεταξύ της Sea Star και του κ. Ι. Β. του Ι. στην οποία αποκαλύπτεται η αρχική πρόθεση απόκτησης μετοχών της ANEK, από την εταιρεία Sea Star. Στο προοίμιο Α της εν λόγω συμφωνίας αναφέρεται το εξής: *«η εταιρία είναι δημόσια εταιρία περιορισμένης ευθύνης εγγεγραμμένη στην Κύπρο και οι μετοχές της είναι εισηγμένες και διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου με ευρύ κύκλο δραστηριοτήτων και εργασιών και επιθυμεί όπως διευρύνει τις δραστηριότητές της και στον τομέα της ναυτιλίας».* Επίσης, στο σημείο Β του προοιμίου ορίζεται ότι: *«η εταιρία στα πλαίσια της διεύρυνσης των εργασιών της βρίσκεται σε διαδικασία αύξησης του εκδοθέντος κεφαλαίου της κατά 100,000,000 (εκατό εκατομμύρια ευρώ) με την έκδοση μετοχών σε διάφορους στρατηγικούς επενδυτές».* Επίσης, στο σημείο Γ του προοιμίου ορίζεται ότι: *«Ο Επενδυτής [δηλαδή ο κ. Ι. Β.] είναι επιχειρηματίας ο οποίος δραστηριοποιείται σε διάφορους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας και επιθυμεί όπως αποκτήσει μετοχές στο κεφάλαιο της Εταιρίας συνολικής αξίας μέχρι 61.000.000 (εξήντα ενός εκατομμυρίου ευρώ)»*

Η συγκεκριμένη συμφωνία υλοποιήθηκε με βάση τους κατωτέρω όρους:

« 2.3 Η εταιρεία συμφωνεί όπως το ποσό της αρχικής Δέσμευσης χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά από αυτή για τους πιο κάτω σκοπούς:

A) για την απόκτηση μετοχών της ANEK , ή και

B) ως μέρος των εξασφαλίσεων για την λήψη δανείου ή χρηματοδότησης το συνολικό ύψους του οποίου δεν θα υπερβαίνει τα 61.000.000 εκ. ευρώ για την αγορά μετοχών της ANEK.

2.4 ... Τα Μέρη συμφωνούν ότι ο Επενδυτής θα δύναται με την εξαργύρωση της εν λόγω επιταγής να απαιτήσει και λάβει μετοχές εκ του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας συνολικής αξίας 61.000.000 ευρώ χωρίς να περιμένει την έκδοση και παραχώρηση από την εταιρεία των Νέων Μετοχών.

2.5 Τα Μέρη συμφωνούν ότι το ποσό της αρχικής δέσμευσης δεν παραχωρείται από τον επενδυτή προς την εταιρεία υπό τύπο δανείου ή διευκολύνσεων και δεν θα φέρει τόκο έναντι της Εταιρείας.»

Στις 28.08.2007 το Διοικητικό Συμβούλιο της Sea Star πληροφορείται τα ακόλουθα:

α) Η Sea Star έχει έρθει σε συνεννόηση με τον κ. Ι. Β. του Ι. για τον τρόπο καταβολής των 61 εκ. ευρώ. Μέχρι τότε είχαν κατατεθεί στην Εταιρεία 30.593.775 ευρώ και αναφέρθηκε πως έχει εξασφαλιστεί από την τράπεζα πιστωτική διευκόλυνση συνολικού ποσού 55 εκ. ευρώ με δέσμευση του ποσού των 26.5 εκ. ευρώ (μετρητών της εταιρείας) και με προσωπικές εγγυήσεις του κ. Ι. Β. και

β) Η εταιρεία είχε αποκτήσει το 14,93% (= 23.495.163 μετοχές) της εισηγμένης στο Χ.Α.Α εταιρείας ANEK.

Στις 26.11.2007, ο Πρόεδρος του ΔΣ ενημερώνει τα υπόλοιπα μέλη ότι «έχει ενημερωθεί από την PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η «Τράπεζα»), ότι ο κ. Λασκαρίδης, που είναι πελάτης της Τράπεζας, φαίνεται διατεθειμένος να πωλήσει τις συμμετοχές που κατέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της Minoan Lines και της Hellenic Seaways. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφασίζει να ενημερώσει για αυτήν την εξέλιξη τον κ. Ι. Β., ο οποίος μετά την ολοκλήρωση των εκδόσεων μετοχικού κεφαλαίου που βρίσκονται σε εξέλιξη, θα καταστεί ο μεγαλύτερος μέτοχος της Εταιρείας». Στις 28.11.2007 ο [...] ενημερώνει τα υπόλοιπα μέλη ότι ο κ. Ι. Β. του Ι. «... έχει ενημερωθεί και συναινεί στη διερεύνηση της πιθανότητας επένδυσης στις εταιρείες Minoan Lines και Hellenic Seaways, αλλά εισηγείται όπως η εταιρία διορίσει επαγγελματίες συμβούλους για να μελετήσουν και συμβουλευθούν την εταιρία σχετικά με το θέμα αυτό. Το Διοικητικό Συμβούλιο συμφωνεί με την εισήγηση του κ. Β. και αποφασίζει να διορίσει και με το παρόν διορίζει, τις εταιρίες Credit Suisse και Deutsche Bank, στη θέση των συμβούλων της εταιρίας για την επένδυση αυτή». Στις 31.12.2007 το ΔΣ αποφασίζει όπως προχωρήσει στην έκδοση και παραχώρηση 234.615.385 νέων μετοχών της εταιρείας έναντι τιμήματος 61 εκατ. ευρώ στην εταιρεία Estragon Ltd που έχει υποδείξει ο κ. Ι. Β., ως το μέσο συμμετοχής του.

Εν κατακλείδι και με βάση την ανωτέρω ανάλυση, διαπιστώνεται ότι ο κος Ι. Β. του Ι. με την υλοποίηση της ενδιάμεσης συμφωνίας επένδυσης (3.8.2007) και τη συμμετοχή του μέσω της εταιρείας Estragon Ltd στο μετοχικό κεφάλαιο της Sea Star (39,42%) ελέγχει την τελευταία, γεγονός που του επιτρέπει να λαμβάνει κρίσιμες αποφάσεις για σημαντικά ζητήματα.

2. Καθεστώς ελέγχου της HSW

Στις 11.12.2007 πραγματοποιήθηκε Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας Sea Star σύμφωνα με το οποίο ανακοινώθηκε η απόκτηση ποσοστού 26,71% των μετοχών της εταιρείας Μινωικές Γραμμές και ποσοστού 34,70% των μετοχών της εταιρείας Hellenic Seaways. Στην βάση αυτών των εξελίξεων η Sea Star διαθέτοντας μέσω της θυγατρικής εταιρείας Magnilon Ltd άλλο 1,8%, συγκεντρώνει συνολικά 36,5% των μετοχών της H.S.W.. Λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνος άλλος μεγαλομέτοχος της Hellenic Seaways είναι οι Μινωικές Γραμμές με 33,5%, το ερώτημα που τίθεται είναι εάν από την ημερομηνία αυτή η Sea Star ασκεί κοινό ή αποκλειστικό έλεγχο στην εν λόγω εταιρεία.

Εάν οι πρώτες διαθέσιμες ενδείξεις συνηγορούν τουλάχιστον υπέρ του κοινού ελέγχου μεταγενέστερα γεγονότα ενισχύουν την άποψη ότι ο έλεγχος που ασκεί η Sea Star στην Hellenic Seaways είναι αποκλειστικός.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Hellenic Seaways ημερομηνίας 18.12.2007 παραιτήθηκε ο Β΄ Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. κ. Π. Λασκαρίδης και στη θέση του εκλέχθηκε ο κος Μουσάς Νικόλαος, δικηγόρος, που εμφανίζεται να συνεργάζεται με την εταιρεία Sea Star. Στην ίδια συνεδρίαση αποφασίστηκε η μη συζήτηση θέματος της ημερησίας διάταξης που αφορούσε την επέκτασης της εταιρείας στο τομέα των θαλασσίων μεταφορών φορτίου (containers) σε τακτικές γραμμές εντός της Μεσογείου μέχρι να ενημερωθεί ο νέος μέτοχος (Sea Star).

Ακόμη όμως πιο ενδεικτική της νέας κατάστασης πραγμάτων που δρομολόγησε η συγκέντρωση από την Sea Star του 36,5% των μετοχών της Hellenic Seaways, είναι η επιφύλαξη του Διοικητικού Συμβουλίου της τελευταίας να τοποθετηθεί επί σειράς σημαντικών θεμάτων που έθεσε το μέλος του κ. [...] στη συνεδρίαση της 3^{ης} Ιανουαρίου 2008 όπως: α) η συνέχιση προετοιμασίας της εταιρείας για ένταξη στο X.A.A, β) η άσκηση διοίκησης της εταιρείας μέσω μικτών επιτροπών και η οριστικοποίηση σύνθεσης αυτών και γ) η κατάρτιση/κατάθεση προϋπολογισμού 2008, εφόσον προηγουμένως ενημερώσει και λάβει απόφαση επ' αυτών ο νέος μέτοχος της εταιρείας «Sea Star».

Στις 17 Ιανουαρίου 2008 αποφασίζεται επίσης η αντικατάσταση του παραιτηθέντος κ. Π. Λασκαρίδη που μετείχε στην Επιτροπή Ναυτιλιακή –Τεχνική-Προμηθειών και στην Επιτροπή Ανάπτυξης και Νέων επενδύσεων από το νέο μέλος του Δ.Σ. κ. Νικόλαο Μουσά. Επιπλέον το νέο μέλος Δ.Σ. μετέχει και στις Επιτροπές Εμπορική –Οικονομική-Αξιολόγησης-Αμοιβών και Εσωτερικού Ελέγχου της εταιρείας.

Στην προέκταση της ίδιας συλλογιστικής αλλά με εμφανέστερα τα στοιχεία του αποκλειστικού ελέγχου είναι η δήλωση του κ. [...] στις 6 Μαρτίου 2008, ο οποίος «εκφράζοντας την άποψη των μετόχων της εταιρείας Minoan Lines ανέφερε ότι έχουν αξίωση να συμμετέχουν στο γίνεσθαι της εταιρείας Hellenic Seaways και των δραττομένων σ' αυτήν με τον άλλο μεγάλο μέτοχο Sea Star. Διατύπωσε δε το παράπονο ότι ελήφθησαν αποφάσεις για το σχεδιασμό των δρομολογίων -και εισήχθησαν στις Επιτροπές- ερήμην της Minoan Lines». Η ενημέρωση εξάλλου του Διευθύνοντος Συμβούλου κ. [...] στο Δ.Σ. σχετικά με το εν λόγω θέμα, είναι από την άποψη αυτή αποκαλυπτική, στο μέτρο που η ικανοποίηση του αιτήματος των μετόχων των Μινωικών Γραμμών περί συμμετοχής τους στη διαχείριση της Hellenic Seaways φαίνεται να εξαρτάται από την αποδοχή του εκπροσώπου

της Sea Star. Συγκεκριμένα στα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου της 6^{ης} Μαρτίου 2008 αναφέρεται ότι «Ο Διευθύνων Σύμβουλος κ. [...] γνώρισε στο Δ.Σ. ότι ήδη έχει ενημερώσει τον κ. [...] της Minoan Lines ότι καμία απόφαση δεν ελήφθη επί της ουσίας, αλλά αντιθέτως ο ίδιος δήλωσε ευθύς εξαρχής στον εκπρόσωπο της Sea Star κ. I. B., με τον οποίο συνεργάστηκε για διάφορα θέματα εκμετάλλευσης του στόλου της Hellenic Seaways, ότι οτιδήποτε συζητείται μεταξύ τους θα πρέπει να συζητηθεί από τις Επιτροπές της Hellenic Seaways, και ότι ο κ. I. B. δεν έφερε καμία αντίρρηση επ' αυτού. Ο κος [...] υπέβαλε αίτημα να μετέχουν οι Minoan Lines στα όσα προκαταρκτικώς λαμβάνουν χώρα, ασκώντας το δικαίωμά τους της ίσης περίπτωσης συμμετοχής στο κεφάλαιο της εταιρείας».

Παρόλα αυτά η πραγματική φύση και το εύρος του ελέγχου της Sea Star επί της Hellenic Seaways όπως προοδευτικά αποδεικνύεται, είναι αυτό του αποκλειστικού ελέγχου. Ειδικότερα στις 13 Μαρτίου 2008, το Δ.Σ. της HELLENIC SEAWAYS η εταιρία μέτοχος SEA STAR υποβάλλει σχέδιο σημαντικών τροποποιήσεων του καταστατικού της και αιτείται τη σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης για την υιοθέτησή του.

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- διεύρυνση του σκοπού της εταιρίας (άρθρο 4) με την προσθήκη νέων τομέων δραστηριότητας,
- αύξηση κεφαλαίου με έκδοση εξαγοράσιμων μετοχών και πρόβλεψη σχετικής διαδικασίας,
- πρόβλεψη υπερίσχυσης της ψήφου του Προέδρου του Δ.Σ. σε περίπτωση ισοψηφίας
- αλλά και πρόβλεψη να συνεδριάζει το Δ.Σ. εντός και εκτός Ελλάδος (Κύπρος)

Τελικά η έκτακτη Γενική Συνέλευση συνέρχεται και το σύνολο των εν λόγω τροποποιήσεων υιοθετείται επιβεβαιώνοντας με τον τρόπο αυτό την βαρύτητα της κυπριακής συνιστώσας στη διαχείριση της εταιρίας.

Επιπλέον στις 17 Απριλίου 2008, στα πλαίσια του Δ.Σ. της HSW ο κ. I. B. εκλέγεται Διευθύνων Σύμβουλος του Δ.Σ. της εταιρίας αντικαθιστώντας τον κ. [...] ο οποίος παραιτήθηκε την προηγούμενη, ενώ παράλληλα αναβαθμίζεται η θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου στην εταιρεία ως ακολούθως:

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας προΐσταται όλων των υπηρεσιών της εταιρείας, επιμελείται της τηρήσεως των διατάξεων του καταστατικού και των αποφάσεων του ΔΣ, προγραμματίζει και συντονίζει το έργο όλων των υπηρεσιών και ασκεί το έλεγχο αυτών, εκπροσωπεί προς τα έξω την εταιρεία και δεσμεύει αυτήν δια μόνης της υπογραφής του, όπου δεν απαιτείται συνυπογραφή ετέρου κατά τα κατωτέρω, προετοιμάζει και εισάγει στο ΔΣ τα προς συζήτηση θέματα ημερησίας Διατάξεως και επιμελείται της εκτελέσεως των αποφάσεων αυτού.

Χαρακτηριστικό είναι εξάλλου και το αποτέλεσμα της εκλογής των νέων μελών του Δ.Σ. της εταιρίας που κατά την εξ'αναβολής Γενική Συνέλευση της εταιρίας στις 17.5.2008, έκαστος των προς εκλογή προταθέντων έλαβε τις ακόλουθες ψήφους από τις 66.144.178 που καταμετρήθηκαν:

ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ		ΣΥΝΟΛΟ ΨΗΦΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	K. K.	[...]	[...]
2	B. I.	[...]	[...]
3	A. A.	[...]	[...]
4	T. A.	[...]	[...]
5	K. Π.	[...]	[...]
6	P. B.	[...]	[...]
7	A. Σ.	[...]	[...]
8	Π. Α.	[...]	[...]
9	M. E.	[...]	[...]
10	K. K.	[...]	[...]
11	M. N.	[...]	[...]
12	B. M.	[...]	[...]
13	M. K.	[...]	[...]
14	Δ. Γ.	[...]	[...]
15	Ξ. Ι.	[...]	[...]
16	Γ. Γ.	[...]	[...]

Κατόπιν τούτου, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με τριετή θητεία σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του καταστατικού εκλέγονται τα ως ακολούθως ένδεκα πρόσωπα κατά την σειρά της εκλογής των και ανάλογα με τους σταυρούς προτιμήσεων που ένας έκαστος έλαβε.

ΕΚΛΕΓΕΝΤΕΣ		ΣΥΝΟΛΟ ΨΗΦΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
1	K. K.	[...]	[...]
2	B. I.	[...]	[...]
3	A. A.	[...]	[...]
4	T. A.	[...]	[...]
5	K. Π.	[...]	[...]
6	P. B.	[...]	[...]
7	A. Σ.	[...]	[...]
8	Π. Α.	[...]	[...]
9	M. E.	[...]	[...]
10	K. K.	[...]	[...]
11	M. N.	[...]	[...]

Στην ίδια αυτή Γενική Συνέλευση εγκρίθηκαν και οι προαναφερθείσες τροποποιήσεις στο Καταστατικό της εταιρείας HSW που είχε εισηγηθεί η Sea Star στις 13 Μαρτίου 2008.

Τέλος, στην από 21.5.2008 συνεδρίαση των μελών του Δ.Σ της εταιρείας HSW μετά από πρόταση του κ. Ι. Β., το Διοικητικό Συμβούλιο ομόφωνα αποφασίζει και συγκροτείται σε σώμα ως κάτωθι:

Πρόεδρος	I. B. του I.
Αντιπρόεδρος	B. P.
Β' Αντιπρόεδρος	K. K.
Μέλος	A. A.
Μέλος	A. Σ.
Μέλος	K. Π.
Μέλος	K. K.
Μέλος	M. N.
Μέλος	M. E.
Μέλος	Π. A.
Μέλος	T. A.

Είναι ενδεικτικό ότι στην ίδια συνεδρίαση που ορίζεται Πρόεδρος ο κ. Β. αναπροσδιορίζονται και αναβαθμίζονται τα καθήκοντα του Προέδρου του Δ.Σ. ως εξής:

«Ο Πρόεδρος προΐσταται όλων των υπηρεσιών της Εταιρείας, επιμελείται της τηρήσεως των διατάξεων του καταστατικού και των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, προγραμματίζει και συντονίζει το έργο όλων των υπηρεσιών και ασκεί τον έλεγχο αυτών, εκπροσωπεί γενικώς την Εταιρεία, προετοιμάζει και εισάγει στο Δ.Σ. τα προς συζήτηση θέματα ημερησίας Διατάξεως και επιμελείται της εκτελέσεως των αποφάσεων αυτού.»

Εκ της ανωτέρω ψηφοφορίας και σε συνδυασμό με την υφιστάμενη μορφή του Δ.Σ της ΗSW προκύπτουν τα ακόλουθα:

- α) Παρά τη συμμετοχή της εταιρείας Minoan Lines στην εξ' αναβολής έκτακτη Γενική Συνέλευση της ΗSW (17.5.2008) για την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία διαμορφώνεται σε [...] μετοχές (ποσοστό 33,3% επί του μετοχικού κεφαλαίου της ΗSW), εντούτοις κανένα μέλος του Δ.Σ της ΗSW δεν φαίνεται να προέρχεται από τη Minoan Lines, έστω και εάν η τελευταία αποτελεί το δεύτερο κατά σειρά (μετά τη Sea Star) μεγαλύτερο μέτοχο της ΗSW.
- β) Οι κ.κ. Βαβουράκης Μιχαήλ, Μαμαλάκης Κων/νος, Δρυς Γεώργιος, και Ξενικάκης Ιωάννης, οι οποίοι δεν κατάφεραν να εκλεγούν με σημαντική μάλιστα διαφορά από τον τελευταίο εκλεγέντα κ. Ν. Μουστά ([...] ψήφοι, ήτοι ποσοστό που αντιπροσωπεύει το [...] % επί του συνόλου των ψήφων) προέρχονται από την εταιρεία Minoan Lines
- γ) Η απουσία εκπροσώπησης του δεύτερου μεγαλομέτοχου (Minoan Lines) στο Δ.Σ της ΗSW σε συνδυασμό με το ότι τουλάχιστον δύο μέλη του Δ.Σ (I. B. του I. και B. P.), τα οποία κατέχουν σημαντικές θέσεις ευθύνης στην εταιρεία (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος αντίστοιχα) εκπροσωπούν συμφέροντα της Sea Star, καταδεικνύει σε σημαντικό βαθμό την καθοριστική επιρροή που έχει η τελευταία στη λήψη κρίσιμων αποφάσεων όπως η εκλογή μελών Δ.Σ.
- δ) Το σύνολο του Δ.Σ. της ΗSW, όπως εκλέχθηκε σύμφωνα με την τελευταία Γ.Σ. που πραγματοποιήθηκε στις 17.5.2008 προέρχεται από το μεγαλομέτοχο Sea Star.

ε) Ο κος Ι. Β. διατηρεί αυξημένες εξουσίες στην εταιρεία ΗSW, ως πρόεδρος του Δ.Σ. και ύστερα μάλιστα από την αναπροσαρμογή/ αύξηση των αρμοδιοτήτων του στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας.

Αξίζει να αναφερθεί ότι η απουσία ελέγχου στην εταιρεία ΗSW εκ μέρους της Μinoan Lines, επιρρωνύεται μεταξύ των άλλων και από σχετικές δηλώσεις των εκπροσώπων της εταιρείας. Πιο συγκεκριμένα, σε πρόσφατη συνέντευξη που παραχώρησε ο [...] της Μinoan Lines κ. [...] αναφερόμενος στη Hellenic Seaways, τόνισε ότι «δεν συμμετέχουν οι Μινωικές στη διοίκηση της εταιρείας αυτής ..» και το τι θα γίνει με το πακέτο των μετοχών που κατέχουν σε αυτή θα αποφασισθεί σύντομα από την εταιρεία».

Προς επίρρωση των ανωτέρω διαπιστώσεων, η ΓΔΑ προσκάλεσε σε κατάθεση σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν.703/77, όπως ισχύει, τον κ. [...] πρώην [...]της [...] και πρώην μέλος του ΔΣ της ΗSW. Πιο συγκεκριμένα, στην από 10.7.2008 ένορκη κατάθεση του ο κ. [...], αναφέρει τα ακόλουθα:

Ερώτηση ΓΔΑ: *Τι διεμήφθη κατά την διάρκεια της γενικής συνελεύσεως της 17^{ης} Μαΐου 2008;*

Απάντηση: *Εξελέγη νέο ΔΣ, που ήταν και το κύριο θέμα της έκτακτης γενικής συνέλευσης και, αν δεν κάνω λάθος, ενεκρίθησαν οι προταθείσες τροποποιήσεις του καταστατικού της εταιρίας που περιλαμβάνοντο στην αίτηση για τη σύγκλιση της από τη μέτοχο Sea Star. Αξίζει να σημειωθεί ότι η μέτοχος αυτή και μερίδα των συμπλεόντων με αυτήν μετόχων εξεπροσώπησαν περίπου το 52% (αν δεν κάνω λάθος) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.*

Ερώτηση ΓΔΑ: *Πόσα και ποιιά μέλη πρότειναν για το ΔΣ της Hellenic Seaways οι Μινωικές Γραμμές στη συνέλευση της 17^{ης} Μαΐου 2008;*

Απάντηση: *Με απόφαση του ΔΣ των Μινωικών Γραμμών προετάθησαν οι κύριοι Μαμαλάκης Κων/νος, Βαβουράκης Μιχαήλ, Ξενικάκης Ιωάννης και Δρυς Γεώργιος που ήταν τότε όλοι μέλη του ΔΣ των Μινωικών Γραμμών, εκ των οποίων ουδείς εξελέγη, αν και οι τέσσερεις εξετέθησαν ως υποψήφιοι...*

Ερώτηση ΓΔΑ: *Πόσα και ποιιά μέλη πρότεινε για το ΔΣ της Hellenic Seaways η Sea Star στη συνέλευση της 17^{ης} Μαΐου 2008;*

Απάντηση: *Δεν είμαι σε θέση να αναφερθώ ονομαστικά, όμως εξέλεξε όσους και πρότεινε, δηλαδή έντεκα στους έντεκα.*

Ερώτηση ΓΔΑ: *Με ποια διαδικασία προτείνονται οι υποψήφιοι για το ΔΣ;*

Απάντηση: *Θεωρητικά όλοι οι εκτεθέντες είχαν την προς τούτο βούληση και εξ αυτών εξελέγησαν εκείνοι τους οποίους προέτεινε η διαθέτουσα την πλειοψηφία της Hellenic Seaways μέτοχος, δηλαδή η Sea Star.*

Ερώτηση ΓΔΑ: *Ως Μινωικές Γραμμές συμμετείχατε στην άσκηση διοίκησης της Hellenic Seaways; Πότε άλλαξε η ισορροπία αναφορικά με τη διοίκηση της εταιρίας;*

Απάντηση: Μέχρι και της εκτάκτου γενικής συνελεύσεως της *Hellenic Seaways*, που όπως προανέφερα πραγματοποιήθηκε την 17^η Μαΐου 2008, μετ' αναβολή, οι Μινωικές Γραμμές μετείχαν του ΔΣ της εταιρίας (*Hellenic Seaways*) με τέσσερα μέλη του ΔΣ τους. Μετά την έκτακτη γενική συνέλευση δεν υφίσταται εκπροσώπηση των Μινωικών Γραμμών στο ΔΣ της *Hellenic Seaways*. Εκτοτε δεν υφίσταται συμμετοχή στη διοίκηση και διαχείριση της εταιρίας *Hellenic Seaways* των Μινωικών Γραμμών.

Ερώτηση ΓΔΑ: Πιστεύετε ότι η *Sea Star* μπορεί να ασκήσει σήμερα από μόνη της αποκλειστικό έλεγχο επί της εταιρίας *Hellenic Seaways*;

Απάντηση: Όπως προανέφερα επί προταθέντων έντεκα η *Sea Star* εξέλεξε έντεκα μέλη του ΔΣ.

- **Κατανομή Ψήφων στις Γενικές Συνελεύσεις της HSW**

Στις Γενικές Συνελεύσεις των τελευταίων ετών παρίστανται σύνολο μετόχων και από την εξέταση αυτών προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- α) Σημαντικές αποφάσεις της ΓΣ, όπως η εκλογή των μελών του ΔΣ, η έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, η τροποποίηση του καταστατικού, η έκδοση ομολογιακού δανείου, λαμβάνονται με πλειοψηφίες ψήφων οι οποίες αντιστοιχούν κατά τα έτη 2004-2008, όπου το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου παρέμεινε αμετάβλητο στις 77.615.000 κοινές ονομαστικές μετοχές, από [...] έως [...].
- β) Σημαντικό ποσοστό των μετόχων της HSW, προσέρχεται στις Γενικές Συνελεύσεις, αλλά με βάση το καταστατικό, οι αποφάσεις, λαμβάνονται με βάση το 1/5 των μετόχων (= 15.523.000 μετοχές) που εκπροσωπούν το εταιρικό κεφάλαιο (άρθρο 14 του Καταστατικού).
- γ) Από τις 11 Δεκεμβρίου 2007 το συνολικό ποσοστό της *Sea Star* στην εταιρεία HSW συμπεριλαμβανομένου του ποσοστού που κατέχει η εταιρεία *Magnilon Ltd*, η οποία όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως αποτελεί κατά 100% θυγατρική της *Sea Star* ανέρχεται σε (34,50% + 1,8% = 36,50%). Ως εκ τούτου συγκεντρώνονται [...] μετοχές (= [...] μετοχές + [...] μετοχές).
- δ) Έστω και εάν θα μπορούσε να υποθεθεί ότι θεωρητικά το διαθέσιμο από τη *Sea Star* ποσοστό ψήφων δεν της διασφαλίζει πάντα την λήψη κρίσιμων αποφάσεων χωρίς τη σύμπραξη πρόσθετων ψήφων από τους υπόλοιπους μετόχους, στην πράξη η ψηφοφορία της 17^{ης} Μαΐου 2008 απέδειξε ότι σε εξαιρετικής σημασίας θέματα με μακροπρόθεσμες επιπτώσεις όπως η τροποποίηση του Καταστατικού και η εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η *Sea Star* διαθέτει τη στήριξη σημαντικού αριθμού συμπλεόντων με αυτήν μετόχων, που συνολικά συγκεντρώνουν το 52% περίπου του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι στην τελευταία Γενική Συνέλευση της εταιρείας, ο κ. I. B. εκτός από το μεγαλομέτοχο *Sea Star*, εκπροσωπούσε [...] κοινές ονομαστικές μετοχές άλλων μετόχων, τα δικαιώματα ψήφων των οποίων άσκησε κατά την δική του κρίση. Αξίζει να σημειωθεί ότι η εταιρεία *Magnilon Ltd* η οποία συμμετέχει με 1,8% στη HSW ([...] μετοχές) αποτελεί κατά 100% θυγατρική της

Sea Star. Εάν σε αυτές προστεθεί το μερίδιο μετοχών της Sea Star τότε διαπιστώνεται ότι συγκεντρώνονται [...] μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν 46% επί του υψηλότερου αριθμού ψήφων που έχουν εκφραστεί στις Γενικές Συνελεύσεις της HSW από το 2004 έως 2008 ([...] ψήφοι κατά μέσο όρο).

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι από τις 11 Δεκεμβρίου 2007, ημερομηνία που σηματοδοτεί την τελευταία αλλαγή της μετοχικής σύνθεσης της εταιρείας Hellenic Seaways, η εταιρεία Sea Star ασκεί επ' αυτής έλεγχο που σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις είναι αποκλειστικός ή το λιγότερο κοινός κατά την περίοδο που προηγήθηκε της εκλογής των νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Συμπερασματικά η άποψη ότι η Sea Star δεν διέθετε το 2007 κύκλο εργασιών στην εθνική αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4στ του ν.703/77, όπως ισχύει, έρχεται σε αντίθεση με το γεγονός ότι η τελευταία ασκούσε έλεγχο (αποκλειστικό ή από κοινού με τη Minoan Lines) στην εταιρεία HSW. Ως εκ τούτου θα πρέπει να καταλογιστεί στη Sea Star ο κύκλος εργασιών της HSW είτε κατά το 100%, είτε κατά το 50% αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι ο κύκλος εργασιών της HSW στην εθνική επικράτεια διαμορφώθηκε το 2007 σε [...] ευρώ.

3. Καθεστώς ελέγχου της ANEK

Στις 24.08.2007 η εταιρεία Sea Star προέβη σε αγορά 19.967.663 κοινών ονομαστικών μετοχών της ANEK, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό τον αριθμό των μετοχών που κατέχει στις 23.495.163 μετοχές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 15,90% του μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας και των αντιστοίχων δικαιωμάτων ψήφου.

Στις 25.01.2008 η Sea Star προέβη σε νέα αγορά 26.760.003 κοινών ονομαστικών μετοχών της ANEK συγκεντρώνοντας με τον τρόπο αυτό συνολικά 52.422.237 μετοχές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 32,50% του μετοχικού κεφαλαίου της ANEK και των αντιστοίχων δικαιωμάτων ψήφου.

Αποτελεί ως εκ τούτου τον μεγαλύτερο μέτοχο της ANEK με μεγάλη απόσταση από τον δεύτερο μεγαλύτερο μέτοχο, δηλαδή της Morgan Stanley & CO International PLC, που δεν ξεπερνά το 7,45% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας.

Με αυτά τα δεδομένα, προκειμένου να διερευνηθεί η φύση και το εύρος του ελέγχου που ασκεί η Sea Star στην ANEK, απαραίτητο είναι να εξετασθεί η συμμετοχή των μετόχων στις Γενικές Συνελεύσεις καθώς και τα πρόσωπα που ελέγχουν αυτές. Ύστερα από τη μελέτη των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η Γ.Δ.Α. για την ANEK παρατηρούνται τα εξής:

Σημαντικές αποφάσεις της ΓΣ (εκλογή των μελών του ΔΣ, έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, τροποποίηση του καταστατικού, έκδοση ομολογιακού δανείου), λαμβάνονται με πλειοψηφίες ψήφων, οι οποίες αντιστοιχούν κατά τα έτη 2004-2006 όπου το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου ήταν 59.740.441, από [...] – [...] και για το έτος 2007 μετά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου από [...] – [...] ενώ τέλος για το έτος 2008 από [...] – [...].

Για το έτος 2008 το συνολικό ποσοστό της Sea Star στην εταιρεία ANEK ανέρχεται σε 32,50% επομένως συγκεντρώνονται [...] μετοχές.

Συνεπώς, η Sea Star με το ποσοστό αυτό δύναται να λαμβάνει κρίσιμες αποφάσεις (εκλογή μελών ΔΣ, υποβολή οικονομικών καταστάσεων, κ.ο.κ) για την εταιρεία ANEK. Τονίζεται επίσης ότι στην εταιρεία ANEK ο κος Ι. Β. του Ι. κατέχει ποσοστό που ανέρχεται σε 1,5% και εκλέγεται επανειλημμένα στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας ως Διευθύνων Σύμβουλος από το 2001.

Εκτός όμως από την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφων που φαίνεται να κατέχει η εταιρεία Sea Star στο μετοχικό κεφάλαιο της ANEK, η δεσπόζουσα επιρροή που έχει η Sea Star -μέσω και του Ι. Β. του Ι.- επί της ANEK, αποτυπώνεται στα πρακτικά Γενικών Συνελεύσεων της τελευταίας. Ειδικότερα, στην από 25.3.2005 Γενική Συνέλευση της ANEK, ο κος Ι. Β. του Ι. αναφέρει ότι: «...Θα ήθελα να πω ότι σήμερα ο βασικός λόγος της συνάντησής μας είναι να ψηφίσουμε αν θα μείνω να διοικήσω εγώ και οι συνεργάτες μου με το όραμα το οποίο έχουμε...». Ύστερα από ψηφοφορία ο κος Β. αποφασίστηκε να παραμείνει μέλος του Δ.Σ. Επίσης, στην από 03.02.2008 Γ.Σ της εταιρείας, ο [...] κος [...] ανέφερε χαρακτηριστικά ότι: «Σήμερα ο GRIMALDI δεν υπάρχει, έχει υποκατασταθεί από την εταιρεία Sea Star που εκπροσωπείται και διαχειρίζεται από τα συμφέροντα του Διευθύνοντος Συμβούλου της ANEK κ. Ι. Β.».

Με βάση την ανωτέρω ανάλυση, συμπεραίνεται ότι η εταιρεία Sea Star με ποσοστό 32.5% στο μετοχικό κεφάλαιο της ANEK κατέχει την απαιτούμενη πλειοψηφία στις Γενικές Συνελεύσεις χωρίς η τελευταία να υπόκειται σε προσωρινές ή μόνιμες επισφάλειες από πιθανή σύμπραξη των υπόλοιπων μετόχων. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το ότι από το 2001 και έπειτα ο κ. Ι. Β. του Ι. είναι Διευθύνων Σύμβουλος της ANEK και συμμετέχει – μέσω της Estragon Ltd- κατά 39.42% στο μετοχικό κεφάλαιο της Sea Star, κατατείνει στο συμπέρασμα ότι η εταιρεία Sea Star δύναται να ελέγχει την εταιρεία ANEK και να λαμβάνει κρίσιμες αποφάσεις για τη μελλοντική επιχειρηματική της πορεία.

Η υπό κρίση πράξη ενδέχεται να επιδρά αρνητικά στον ανταγωνισμό, τόσο σε βραχυχρόνιο, όσο και σε μακροχρόνιο επίπεδο. Πράγματι σε βραχυχρόνιο επίπεδο, ο υφιστάμενος ανταγωνισμός μειώνεται με την «εξαφάνιση» ενός ανταγωνιστή από την γραμμή Πειραιάς – Χανιά και ενδυνάμωση της εταιρείας που θα προκύψει από την υπό κρίση πράξη, γενικότερα στις γραμμές της Κρήτης και αυτής της Παροναξίας. Σε μακροχρόνιο δε επίπεδο, η ένταση του δυνητικού ανταγωνισμού θα μειωθεί στις γραμμές Πειραιάς – Ηράκλειο, Πειραιάς – Σύρο – Τήνο – Μύκονο και αυτές της Αδριατικής.

Επί τη βάση των στοιχείων που παρετέθησαν ανωτέρω, συνάγεται ότι ο έλεγχος της ANEK από τη Sea Star εμπίπτει στις διατάξεις περί προληπτικού ελέγχου των συγκεντρώσεων του ν.703/77, όπως ισχύει, και όφειλε ως εκ τούτου να γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στην βάση του άρθρου 4β, του εν λόγω νόμου.

VI. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

VI. 1. Έλεγχος της Sea Star Capital από τον κ. Ι. Β. του Ι.

VI. 1.1. Μόνιμη μεταβολή ελέγχου

Όπως προκύπτει από την Ενδιάμεση Συμφωνία που συνήφθη στις 3 Αυγούστου 2007, η Sea Star Capital Plc μέχρι την υπογραφή της συγκεκριμένης συμφωνίας δεν είχε καμία

δραστηριότητα στον τομέα της ναυτιλίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο σημείο Α του προοιμίου της ενδιάμεσης συμφωνίας αναφέρεται ότι «η εταιρία [δηλ. η *Sea Star Capital Plc*] είναι δημόσια εταιρία περιορισμένης ευθύνης εγγεγραμμένη στην Κύπρο και οι μετοχές της είναι εισηγμένες και διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου με ευρύ κύκλο δραστηριοτήτων και εργασιών και επιθυμεί όπως διευρύνει τις δραστηριότητές της και στον τομέα της ναυτιλίας».

Επίσης, στο σημείο Β του προοιμίου ορίζεται ότι: «η εταιρία [δηλ. η *Sea Star Capital Plc*] στα πλαίσια της διεύρυνσης των εργασιών της βρίσκεται σε διαδικασία αύξησης του εκδοθέντος κεφαλαίου της κατά 100,000,000 (εκατό εκατομμύρια ευρώ) με την έκδοση μετοχών σε διάφορους στρατηγικούς επενδυτές».

Επίσης, στο σημείο Γ του προοιμίου ορίζεται ότι: «Ο Επενδυτής [δηλαδή ο κ. I. I. B.] είναι επιχειρηματίας ο οποίος δραστηριοποιείται σε διάφορους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας και επιθυμεί όπως αποκτήσει μετοχές στο κεφάλαιο της Εταιρίας συνολικής αξίας μέχρι 61,000,000 (εξήντα ενός εκατομμυρίου ευρώ)». Είναι γνωστό ότι ο κ. I. I. B. ήδη δραστηριοποιείται στον κλάδο της ναυτιλίας πριν την απόκτηση των μετοχών συνολικής αξίας μέχρι εξήντα ενός εκατομμυρίου ευρώ.

Στο με ημ. αρ. πρωτ. 1317/25.02.08 έγγραφό της η εταιρία *Sea Star Capital Plc*, διαμέσου του δικηγορικού γραφείου που την εκπροσωπεί διευκρινίζει ότι «η Εταιρία είναι πολυμετοχική και δεν υπάρχει μέτοχος με ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου που να του επιτρέπει να ασκήσει έλεγχο στην Εταιρία. Υπό αυτή την έννοια έλεγχος ασκείται από την εκάστοτε σχηματισθισμένη πλειοψηφία των μετόχων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει το καταστατικό».

Το ζήτημα που τίθεται στην εξεταζόμενη περίπτωση είναι αν ο κ. I. I. B. με την απόκτηση μετοχών στο κεφάλαιο της *Sea Star Capital Plc* συνολικής αξίας μέχρι 61,000,000 (εξήντα ενός εκατομμυρίου ευρώ) ουσιαστικά απέκτησε και τον έλεγχο της συγκεκριμένης εταιρίας.

Σημειώνεται ότι το εννοιολογικό περιεχόμενο της συγκέντρωσης προβλέπει μεταβολή ελέγχου σε μόνιμη βάση. Είναι χαρακτηριστικό ότι το άρθρο 3 παρ. 1 του Κανονισμού 139/2004 ορίζει ότι: «Συγκέντρωση θεωρείται ότι υπάρχει όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου από: [...] β) την απόκτηση από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση ή από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, άμεσα ή έμμεσα [...] ελέγχου στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων». Επίσης, στην υπ' αριθμ. 20 αιτιολογική σκέψη του Κανονισμού 139/2004 ορίζεται ότι: «Είναι σκόπιμο να ορισθεί η έννοια της συγκέντρωσης κατά τρόπο ώστε να καλύπτονται οι πράξεις που επιφέρουν μόνιμη μεταβολή στον έλεγχο των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και, συνεπώς, στη διάρθρωση της αγοράς».

Με βάση τις ανωτέρω κρίσιμες επισημάνσεις, καταρχήν υπογραμμίζεται ότι η διαπίστωση της απόκτησης ελέγχου συνιστά πραγματικό ζήτημα, το οποίο θα πρέπει να ερευνάται *ad hoc*. Μόνιμη μεταβολή ελέγχου ορθότερο είναι να γίνει δεκτό ότι σημαίνει και μη επαναφορά των πραγμάτων «εις την προτέρα κατάσταση». Η διαπίστωση του ελέγχου δύναται να απορρέει από συνδυασμό διαφόρων ενδείξεων. Θεωρείται ότι υφίσταται απόκτηση ελέγχου αποκλειστικού ή κοινού, άμεσου ή έμμεσου, όταν η υπό κρίση σύμβαση παρέχει τη δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων, με

βάση δικαιώματα ιδιοκτησίας, εκμετάλλευσης ψήφου κ.ο.κ., ή δικαιώματα εκ συμβάσεως (πχ συμφωνίες μετόχων, μακροπρόθεσμες συμβάσεις οικονομικής εξάρτησης κ.ο.κ.) ή οποιαδήποτε άλλα μέσα. Γίνεται δηλαδή αντιληπτό ότι ο ως άνω γενικός ορισμός του ελέγχου επιτρέπει την υπαγωγή στην έννοια της συγκέντρωσης και άλλων περιπτώσεων πέραν εκείνων που ενδεικτικά μόνο απαριθμούνται στο άρθρο 4 παρ. 3 του ν.703/77.

VI. 1.2. Οικονομική εξάρτηση

Ειδικότερα, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο άρθρο 4 παρ. 3, στοιχείο α του ν. 703/77, η απόκτηση του ελέγχου δύναται να στηρίζεται μεταξύ άλλων και στη χρήση του συνόλου ή ενός μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης. Επίσης, ο έλεγχος δύναται να απορρέει και από σχέσεις οικονομικής εξάρτησης: Με βάση την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει γίνει δεκτό ότι τέτοιου είδους σχέσεις αποτελούν λόγου χάριν οι μακροχρόνιες συμφωνίες προμήθειας ή η παροχή πιστώσεων από προμηθευτές ή πελάτες, οι οποίες συμφωνίες μπορούν να οδηγήσουν σε αποφασιστική επιρροή μίας επιχείρησης πάνω σε μία άλλη, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της οικονομικής συμπεριφοράς της μίας επιχείρησης από την άλλη [σχετικές είναι οι IV/M.258 – CC I E/GTE, 25.09.1992, IV/M.697 - Lockheed Martin Corporation/Loral Corporation, 27.03.1996 και IV/M.157 – Air France/MMI, 02.04.1993 αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής]. Σε ό,τι αφορά ειδικά το ζήτημα της παροχής πιστώσεων, υπενθυμίζεται, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην οικονομική ανάλυση, ότι στην ενδιάμεση συμφωνία επένδυσης μεταξύ της Sea Star και του κ. I. B. του I. που υπογράφηκε στις 03.08.2007, πέρα από το γεγονός ότι αποκαλύπτεται η αρχική πρόθεση απόκτησης μετοχών της ANEK, από την εταιρεία Sea Star, αναφέρεται επίσης ότι «[...] τα Μέρη συμφωνούν ότι ο Επενδυτής θα δύναται με την εξαργύρωση της εν λόγω επιταγής να απαιτήσει και λάβει μετοχές εκ του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας συνολικής αξίας 61.000.000 ευρώ χωρίς να περιμένει την έκδοση και παραχώρηση από την εταιρεία των Νέων Μετοχών. [...] τα Μέρη συμφωνούν ότι το ποσό της αρχικής δέσμευσης δεν παραχωρείται από τον επενδυτή προς την εταιρεία υπό τύπο δανείου ή διευκολύνσεων και δεν θα φέρει τόκο έναντι της Εταιρείας». Υπογραμμίζεται σχετικά ότι έλεγχος δύναται να αποκτηθεί με οποιοδήποτε μέσο. Ως εκ τούτου, καθαρά οικονομικοί δεσμοί δύνανται να διαδραματίσουν αποφασιστικό ρόλο για την απόκτηση του ελέγχου. Μάλιστα, σε εξαιρετικές περιπτώσεις μία κατάσταση οικονομικής εξάρτησης δεν αποκλείεται να οδηγήσει σε έλεγχο de facto, υπό την προϋπόθεση, λόγου χάριν ότι σημαντικές μακροπρόθεσμες συμφωνίες εφοδιασμού ή παροχής πιστώσεων σε προμηθευτές ή πελάτες, σε συνδυασμό με διαρθρωτικούς δεσμούς, εξασφαλίζουν αποφασιστική επιρροή. Εκτιμάται ότι η επένδυση του I. B. του I. - είτε ήθελε θεωρηθεί ομολογιακό δάνειο είτε όχι - προς τη Sea Star ύψους 61 εκατομ. ευρώ αποτελεί μία τέτοια περίπτωση. Ανάλογες είναι οι υπ' αριθμ. IV/M. 794 [Coca-Cola/Amalgamated Beverages GB, IV/M.625 [Nordic Capital/Transpool], καθώς και η IV/M. 697 [Lockheed Martin Corporation/Loral Corporation] αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σε ό,τι αφορά ιδίως τη σχέση του κ. I. B. του I. με τη Sea Star, επισημαίνεται ότι το προνόμιο εξαγοράς ή μετατροπής μετοχών δεν δύναται αφ' εαυτού να εξασφαλίσει αποκλειστικό έλεγχο, εκτός αν πρόκειται να ασκηθεί στο προσεχές μέλλον με βάση νομικά δεσμευτικές συμφωνίες, όπως συνέβη στην κρινόμενη περίπτωση. Υπογραμμίζεται ότι, σύμφωνα με την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

παρά το γεγονός ότι το προνόμιο κατά κανόνα δεν οδηγεί αφ' εαυτού σε συγκέντρωση, δύναται να ληφθεί υπόψη για την ουσιαστική εκτίμηση σε μία σχετική συγκέντρωση. Υπογραμμίζεται δε ότι υπό προϋποθέσεις δεν αποκλείεται το προνόμιο αυτό να οδηγεί σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία στο συμπέρασμα ότι υπάρχει *de facto* αποκλειστικός έλεγχος. Σχετική είναι η υπ' αριθμ. IV/M.397 – Ford/Hertz, της 07.03.1994, απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στην εξεταζόμενη περίπτωση εκτιμάται ότι η τελική εξαγορά μετοχών έναντι του ποσού των 61 εκατομμυρίων ευρώ μέσω θυγατρικής του κ. Β., σε συνδυασμό με την εκπεφρασμένη πρόθεση επένδυσης στην ANEK, όπου ο κ. Β. ήταν και εξακολουθεί να είναι Διευθύνων Σύμβουλος σε συνάρτηση και με την κατ' ουσίαν αλλαγή καταστατικού σκοπού της Sea Star ταυτόχρονα με την εμπλοκή του κ. Ι. Β. του Ι. στο μετοχικό της κεφάλαιο οδηγούμαστε με ασφάλεια στο συμπέρασμα ότι το συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο ασκεί σε κάθε περίπτωση *de facto* αποκλειστικό έλεγχο στη Sea Star. Στο συμπέρασμα αυτό μας βοηθούν να καταλήξουμε με ασφάλεια και οι κάτωθι επισημάνσεις.

VI. 1.3. Συνδυασμός της οικονομικής εξάρτησης με την εξειδικευμένη γνώση του ίδιου φυσικού προσώπου: αποκλειστικός έλεγχος

Σε συνάρτηση με την προαναφερθείσα επένδυση εκτιμάται ότι η διαπιστωμένη γνώση του κ. Ι. Β. του Ι. στον κλάδο της ναυτιλίας καθεαυτή δύναται να δημιουργήσει σχέση οικονομικής εξάρτησης της εταιρίας Sea Star από το συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο, καθώς μέχρι την εμπλοκή του κ. Ι. Β. του Ι. στο μετοχικό κεφάλαιο και εν συνεχεία και στη διοίκηση της Sea Star Capital, η συγκεκριμένη εταιρία (Sea Star Capital) δεν είχε καμία απολύτως σχέση με τον κλάδο της ναυτιλίας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στη με αρ. πρωτ. 1317/25.02.2008 επιστολή που η Sea Star απέστειλε στη ΓΔΑ, μέσω του δικηγορικού γραφείου με το οποίο συνεργάζεται, αναφέρεται μεταξύ άλλων στην απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Sea Star με ημερομηνία 28 Νοεμβρίου 2007: «Ο [...]ενημερώνει τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ότι ο κ. Ι. Β. έχει ενημερωθεί και συναινεί στη διερεύνηση της πιθανότητας επένδυσης στις εταιρίες *Minoan Lines* και *Hellenic Seaways*, αλλά εισηγείται όπως η εταιρία διορίσει επαγγελματίες συμβούλους για να μελετήσουν και συμβουλευθούν την εταιρία σχετικά με το θέμα αυτό. Το Διοικητικό Συμβούλιο συμφωνεί με την εισήγηση του κ.Β. και αποφασίζει να διορίσει και με το παρόν διορίζει, τις εταιρίες *Credit Suisse* και *Deutsche Bank*, στη θέση των συμβούλων της εταιρίας για την επένδυση αυτή».

Όπως παρατηρείται στο συγκεκριμένο πρακτικό, το ΔΣ της Sea Star δεν προβαίνει σε επενδύσεις αν δεν έχει τη σύμφωνη γνώμη του στρατηγικού επενδυτή κ. Ι. Β. του Ι., ενώ παράλληλα σπεύδει άμεσα να ανταποκριθεί στις εισηγήσεις του. Εκτιμάται ότι αντίστοιχη υπόθεση αποτελεί η *Gillette/Wilkinson Sword (Stora/Swedish Match/Gillette)* που αντιμετωπίστηκε από την αρμόδια αρχή ανταγωνισμού στη Μεγάλη Βρετανία το 1991. Κατ' ανάλογο τρόπο, αντίστοιχο φαινόμενο παρατηρείται και σε ό,τι αφορά τη θέση του κ. Ι. Β. του Ι., σε σχέση με την εταιρία Sea Star. Σε αυτή την περίπτωση επιχειρηματικές ενέργειες εκ μέρους του ΔΣ αναλαμβάνονται μόνο μετά από την έγκριση του συγκεκριμένου στρατηγικού επενδυτή.

Με βάση τα ως άνω στοιχεία εκτιμάται ότι ουσιαστικά, αν δεν είναι στην πραγματικότητα ο κ. Ι. Β. του Ι. δημιουργός της εταιρίας Sea Star, σε κάθε περίπτωση είναι ο αποκλειστικά ελέγχων αυτήν. Ειδικότερα, με βάση τον ως άνω γενικό ορισμό ελέγχου, ο οποίος μάλιστα δύναται να απορρέει μεταξύ άλλων και από σχέσεις οικονομικής εξάρτησης, μπορεί να θεωρηθεί με ασφάλεια στην εξεταζόμενη περίπτωση ότι ο κ. Ι. Β. του Ι., με την απόκτηση μετοχών στο κεφάλαιο της Sea Star συνολικής αξίας μέχρι 61,000,000 (εξήντα ενός εκατομμυρίου ευρώ) ουσιαστικά απέκτησε τον έλεγχο της συγκεκριμένης εταιρίας. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει στις 3.2.2008 ο [...], «..... η εταιρία SEA STAR..... εκπροσωπείται και διαχειρίζεται από τα συμφέροντα του κ. Ι. Β.». Υπογραμμίζεται ότι η Sea Star μέχρι την εμπλοκή του κ. Ι. Β. του Ι. στο μετοχικό της κεφάλαιο δεν δραστηριοποιείτο στον κλάδο της ναυτιλίας.

VI. 2 Έλεγχος της Hellenic Seaways από τη Sea Star

VI. 2.1 Έννοια του ελέγχου

Με βάση τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 703/77 που προσομοιάζει με το άρθρο 3 παρ. 2 του Κανονισμού 139/2004, το εννοιολογικό περιεχόμενο του ελέγχου προσδιορίζεται ως η δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μίας επιχείρησης. Κατά συνέπεια δεν είναι απαραίτητο να αποδειχθεί ότι ο καθοριστικός επηρεασμός ασκείται πραγματικά ή ότι θα ασκηθεί με βεβαιότητα στο μέλλον. Πρέπει όμως, όπως συνάγεται από τη σχετική νομολογία, η δυνατότητα επηρεασμού να είναι πραγματική. Σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 4 παρ. 3 του ν. 703/77, έλεγχος, δηλαδή δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού μίας επιχείρησης δύναται να απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό και λαμβάνοντας πάντα υπόψη τις πραγματικές ή νομικές συνθήκες που χαρακτηρίζουν την εξεταζόμενη περίπτωση. Κατά συνέπεια, μία συγκέντρωση δύναται να πραγματοποιηθεί είτε σε νομική βάση είτε εν τοις πράγμασι, δηλαδή *de facto*. Δύναται επίσης μία συγκέντρωση να λάβει τη μορφή αποκλειστικού ή κοινού ελέγχου και να εκτείνεται στο σύνολο ή σε τμήματα μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων. Στην προκειμένη περίπτωση εξετάζεται αν η Sea Star, απέκτησε από κοινού έλεγχο (με τη Minoan) ή έχει αποκλειστικό έλεγχο στην εταιρία Hellenic Seaways.

VI. 2.2. Απόκτηση ελέγχου

Ο βαθμός στον οποίο μία πράξη οδηγεί σε απόκτηση ελέγχου, εξαρτάται από ορισμένα νομικά ή/και πραγματικά στοιχεία. Ο συνηθέστερος τρόπος απόκτησης ελέγχου είναι η απόκτηση μετοχών, είτε μέσω απόκτησης στοιχείων του ενεργητικού είτε σε συνδυασμό με τη συμφωνία των μετόχων σε περίπτωση κοινού ελέγχου.

Έλεγχος δύναται να αποκτηθεί βάσει μίας συμβατικής σχέσης. Για να παράσχει η συμβατική σχέση τη δυνατότητα ελέγχου θα πρέπει να καταλήγει σε έλεγχο της διοίκησης καθώς και των πόρων της άλλης επιχείρησης, όπως συμβαίνει στην περίπτωση απόκτησης μετοχών ή στοιχείων του ενεργητικού. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 στοιχ. α του ν. 703/77 το περιεχόμενο του οποίου αντιστοιχεί στο άρθρο 3 παρ. 2 στοιχ. α του Κανονισμού 139/2004, ο έλεγχος δύναται να συνίσταται σε δικαιώματα χρήσης των περιουσιακών

στοιχείων της επιχείρησης. Σχετικές είναι οι υπ' αριθμ. COMP/M.2060 [Bosch/Rexroth], COMP/3136 [GE/Agfa NDT] και COMP/M. 2632 [Deutsche Bahn/ECT International/United Depots/JV]. Αυτού του είδους οι συμβάσεις ενδέχεται να οδηγούν σε από κοινού έλεγχο, εφόσον ο κύριος των περιουσιακών στοιχείων και η επιχείρηση που ελέγχει τη διοίκηση έχουν δικαιώματα αρνησικυρίας επί των στρατηγικών επιχειρησιακών αποφάσεων.

Τέλος μεταβολή του ελέγχου δύναται να προκύψει συνεπεία της κληρονομικής διαδοχής ενός μετόχου ή λόγω της εξόδου ενός μετόχου ή ακόμη και με τη μεταβολή του κοινού ελέγχου σε αποκλειστικό. Σχετικές είναι οι υπ' αριθμ. COMP/M.3330 [RTL/M6] και COMP/M.452 [Avesta (II)] αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η περίπτωση εξόδου μετόχου είναι εκείνη που ενδιαφέρει περισσότερο εν προκειμένω, ειδικά σε ό,τι αφορά τον όμιλο Grimaldi.

VI. 2.3. Αρνητικός αποκλειστικός έλεγχος ως μορφή αποκλειστικού ελέγχου

Αν μία και μόνη επιχείρηση δύναται να επηρεάσει καθοριστικά μία άλλη επιχείρηση, αποκτάται αποκλειστικός έλεγχος.

Η αποκλειστικά ελέγχουσα επιχείρηση έχει την εξουσία να καθορίσει τις στρατηγικές εμπορικές αποφάσεις της άλλης επιχείρησης. Η εξουσία αυτή εξασφαλίζεται συνήθως – αλλά όχι μόνο – με την απόκτηση των δικαιωμάτων ψήφου σε μία εταιρία.

Επίσης, περίπτωση αποκλειστικού ελέγχου υφίσταται και στην περίπτωση που ένας μόνο μέτοχος είναι σε θέση να προβάλλει αρνησικυρία στις στρατηγικές αποφάσεις μίας επιχείρησης, αν και δεν έχει από μόνος του την εξουσία να επιβάλει τις εν λόγω αποφάσεις (αρνητικός αποκλειστικός έλεγχος). Στην περίπτωση αυτή, ένας και μόνο μέτοχος διαθέτει τον ίδιο βαθμό επιρροής που έχει συνήθως ένας μέτοχος, ο οποίος ελέγχει από κοινού μία επιχείρηση, δηλαδή την εξουσία να εμποδίσει τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων. Σε αντίθεση όμως με την περίπτωση της από κοινού ελεγχόμενης εταιρίας, δεν υπάρχει άλλος μέτοχος με τον ίδιο βαθμό επιρροής και ο μέτοχος που ασκεί αρνητικό αποκλειστικό έλεγχο δεν υποχρεούται να συνεργάζεται αναγκαστικά με άλλους συγκεκριμένους μετόχους για να καθορίζουν από κοινού τη στρατηγική συμπεριφορά της ελεγχόμενης επιχείρησης. Ως εκ τούτου, ο συγκεκριμένος μέτοχος έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει αδιέξοδο, αποκτώντας καθοριστική επιρροή κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 2 του Κανονισμού 139/2004, και συνεπώς έλεγχο κατά την έννοια του ίδιου Κανονισμού. Μάλιστα, όπως σημειώνεται στην υποσημείωση 60 του Commission Consolidated Jurisdictional Notice, *«δεδομένου ότι αυτός ο μέτοχος είναι η μόνη επιχείρηση που αποκτά ελέγχουσα επιρροή, είναι και ο μόνος υπόχρεος να υποβάλει κοινοποίηση βάσει του κανονισμού συγκεντρώσεων»*. Τα ανωτέρω ισχύουν *mutatis mutandis* για την περίπτωση της Sea Star σε ότι αφορά τον έλεγχο της HSW, στην οποία πέραν του κοινού ελέγχου το minimum που μπορεί να αποδοθεί είναι ότι ασκεί αρνητικό αποκλειστικό έλεγχο στην HSW.

VI. 2.4. Αποκλειστικός έλεγχος *de facto*

Βασικό στοιχείο για την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου *de jure*, αλλά όχι το μόνο, είναι η απόκτηση της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου. Ακόμη κι αν αποκτάται η πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου, έλεγχος δεν εξασφαλίζεται, εφόσον δεν αποκτάται η πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου.

Παρά ταύτα, ένας μειοψηφών μέτοχος δύναται να θεωρηθεί ότι έχει αποκλειστικό έλεγχο *de facto*, ιδίως –αλλά όχι μόνο – στην περίπτωση εκείνη που έχει πολλές πιθανότητες να εξασφαλίσει πλειοψηφία στις συνελεύσεις των μετόχων, λόγω του επιπέδου συμμετοχής του και της παρουσίας των μετόχων στις συνελεύσεις κατά τα προηγούμενα χρόνια. Σχετικές είναι οι υπ' αριθμ. COMP/M. 3537 –BBVA/BNL, της 20.08.2004 και M.3768- BBVA/BNL, της 27.04.2005 αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σχετικές είναι επίσης οι υπ' αριθμ. M.3198 – VW-Audi/VW-Audi Vertriebszentren, COMP/M.2777 – Cinven Limited/Angel Street Holdings, IV/M.258 – CCIE/GTE αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σημειώνεται δε η ειδική περίπτωση κοινής επιχείρησης που κατείχε συμμετοχή σε μία εταιρία, μέσω της οποίας ασκούσε αρνητικό αποκλειστικό έλεγχο επ' αυτής στην υπ' αριθμ. COMP/M. 3876 –Diester Industrie/Bunge/JV απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το Commission Consolidated Jurisdictional Notice στην παρ. 59 ορίζει ότι στις εν λόγω περιπτώσεις η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρησιμοποιώντας ως βάση τον τρόπο κατανομής των ψήφων κατά το παρελθόν, «θα προβεί σε ανάλυση των προοπτικών και θα λάβει υπόψη της τις αναμενόμενες μεταβολές στην παρουσία των μετόχων που μπορεί να προκύψουν στο μέλλον κατόπιν της συγκέντρωσης», θα προβεί δηλαδή σε ένα είδος πιθανολογικής πρόγνωσης. Σχετική είναι η υπ' αριθμ. COMP/M. 4336 – MAN/Scania απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε ό,τι αφορά το ζήτημα κατά πόσο η Volkswagen είχε αποκτήσει έλεγχο επί της MAN.

Υπό αυτό το πρίσμα ιδιαίτερη σημασία αποκτά η προαναφερθείσα ανάλυση των πλειοψηφιών που στήριξαν σημαντικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης της Hellenic Seaways κατά τα έτη 2004 έως 2008 όπου το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρείας παρέμεινε αμετάβλητο στις 77.615.000 κοινές ονομαστικές μετοχές. Οι πλειοψηφίες μετοχών με δικαίωμα ψήφου που σχηματίστηκαν κατά την περίοδο αυτή κυμάνθηκαν μεταξύ [...] έως [...] ψήφων. Από τις 11 Δεκεμβρίου 2007, το συνολικό ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου της Hellenic Seaways που διαθέτει η Sea Star, αντιστοιχεί σε [...] μετοχές. Υπολείπεται δηλαδή [...] μετοχών για να συγκεντρώσει την ακραία πλειοψηφία των [...] ψήφων που κάποια στιγμή σχηματίστηκε στην διάρκεια αυτής της τετραετίας. Εάν θεωρητικά (χωρίς δηλαδή να ληφθούν υπόψη και οι συμπλέοντες με τη Sea Star μέτοχοι) οι συσχετισμοί αυτών των αριθμών θα μπορούσαν να μην εξασφαλίζουν στην Sea Star τον αποκλειστικό έλεγχο, όμως μετά βεβαιότητας της παρέχουν, πέραν του κοινού, τον αρνητικό τουλάχιστον έλεγχο στις αποφάσεις της Hellenic Seaways.

Περαιτέρω εξάλλου ανάλυση της στάσης και του ρόλου των άλλων μετόχων, ενισχύει στην πράξη το εύρος του ελέγχου που ασκεί η Sea Star στην Hellenic Seaways. Η ανάλυση αυτή βασίζεται κυρίως σε κριτήρια, όπως λόγου χάριν τυχόν διαρθρωτικοί, οικονομικοί ή οικογενειακοί δεσμοί άλλων σημαντικών μετόχων με τον μειοψηφούντα μέτοχο ή η ύπαρξη

στρατηγικού ή καθαρά οικονομικού συμφέροντος των άλλων μετόχων στην επιχείρηση στόχο. Από την άποψη αυτή ιδιαίτερη σημασία αποκτά ο ρόλος του κ. Ρέστη, ο οποίος εμφανίζεται μέλος του ΔΣ της Sea Star μαζί με τον κ. Ι. Β. του Ι. (επίσης μέλος του ΔΣ, στρατηγικό επενδυτή και νυν Πρόεδρο), ενώ εμφανίζεται και ως αντιπρόεδρος της Hellenic Seaways με Πρόεδρο τον κ. Ι. Β. του Ι.: Πρόκειται επομένως για διαρθρωτικούς-οικονομικούς δεσμούς που μέσω των δύο αυτών ατόμων συμβάλλουν στην προώθηση των συμφερόντων της SEA STAR στην HELLENIC SEAWAYS. Με βάση επίσης την δημιουργηθείσα κατανομή των ψήφων στις συνελεύσεις των μετόχων, είναι εμφανής ο ηγετικός ρόλος του κ. Ι. Β. του Ι., όπου όπως ήδη ανεφέρθη, στην τελευταία γενική συνέλευση της εταιρείας εκτός από τον μεγαλομέτοχο Sea Star εκπροσωπούσε και [...] κοινές ονομαστικές μετά δικαιωμάτων ψήφου μετοχές.

Διαπιστώνεται επομένως ότι η εμφανιζόμενη ως μειοψηφούσα μέτοχος Sea Star έχει τελικά σταθερή πλειοψηφία κατά τις ψηφοφορίες αυτές και ως εκ τούτου θεωρείται ότι ασκεί αποκλειστικό έλεγχο στην Hellenic Seaways. Προς επίρρωση της θέσης αυτής λειτουργεί καταλυτικά και η κατάθεση του κ. [...], όπως αυτή διατυπώθηκε με σαφήνεια ανωτέρω. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην ερώτηση της ΓΔΑ προς τον κ. [...] αν αυτός πιστεύει ότι η Sea Star μπορεί να ασκήσει σήμερα από μόνη της αποκλειστικό έλεγχο επί της εταιρίας Hellenic Seaways η απάντησή του ήταν θετική και απόλυτη (*«Όπως προανέφερα επί προταθέντων έντεκα η Sea Star εξέλεξε έντεκα μέλη του ΔΣ»*).

Ο πλήρης αυτός έλεγχος του Διοικητικού Συμβουλίου που καθιερώνει οριστικά τον αποκλειστικό χαρακτήρα του ελέγχου της Sea Star επί της Hellenic Seaways μετά τις 17 Μαΐου 2008, δεν αναιρεί βέβαια το εύρος του ελέγχου που ασκούσε η Sea Star μέχρι αυτή την ημερομηνία, και που κατ'επανάληψη αναδείχθηκε στην πράξη (βλ. ανωτέρω IV2), αλλά αντίθετα το επιβεβαιώνει, εφόσον είναι το αποτέλεσμα της σχέσης δυνάμεων που διαμόρφωσε η τελευταία αλλαγή της μετοχικής σύνθεσης της Hellenic Seaways στις 11 Δεκεμβρίου 2007. Επομένως στις 17 Μαΐου 2008 απλά παραμερίζονται τα τελευταία στοιχεία που μετά τις 11 Δεκεμβρίου 2007 μπορούσαν να συντηρούν ένα κατ'επίφαση κοινό έλεγχο της Hellenic Seaways από τη Sea Star και τον μοναδικό άλλο μεγαλομέτοχο, την Minoan Lines. Όπως με σαφήνεια δήλωσε ο κ. [...] στην κατάθεση του στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού, μετά τη συγκεκριμένη έκτακτη γενική συνέλευση της 17^{ης} Μαΐου 2008 *«δεν υφίσταται εκπροσώπηση των Μινωικών Γραμμών στο ΔΣ της Hellenic Seaways. Έκτοτε δεν υφίσταται συμμετοχή στη διοίκηση και διαχείριση της εταιρίας Hellenic Seaways των Μινωικών Γραμμών»*.

VI. 3. Έλεγχος της ANEK από την εταιρία Sea Star

VI. 3.1. Φαινόμενος έλεγχος

Με βάση τη διάταξη του άρθρου 4 παράγραφος 4 στοιχ. α του ν. 703/77, έλεγχος μπορεί να αποκτηθεί κατά κανόνα από πρόσωπα ή επιχειρήσεις που είναι υποκείμενα δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από συμβάσεις που τους παρέχουν έλεγχο. Όμως, υπάρχουν και περιπτώσεις κατά τις οποίες ο φαινόμενος κάτοχος ελέγχουσας συμμετοχής δεν συμπίπτει με το πρόσωπο ή την επιχείρηση που έχει de facto ουσιαστική εξουσία να ασκεί τα δικαιώματα που απορρέουν από τη συμμετοχή αυτή. Αυτό λόγω χάριν δύναται να συμβεί, όταν μία

επιχείρηση χρησιμοποιεί άλλο πρόσωπο ή επιχείρηση για την απόκτηση ελέγχουσα συμμετοχής και διατηρεί την εξουσία άσκησης των δικαιωμάτων από τα οποία απορρέει ο έλεγχος μέσω του συγκεκριμένου προσώπου ή επιχείρησης: δηλαδή το εν λόγω πρόσωπο είναι μόνο τυπικώς υποκείμενο των δικαιωμάτων, ουσιαστικά χρησιμοποιείται απλώς ως όχημα. Είναι προφανές ότι στην περίπτωση αυτή ο έλεγχος αποκτάται από την επιχείρηση που βρίσκεται πίσω από την τυπική πράξη και ασκεί *de facto* εξουσία ελέγχου της επιχείρησης στόχου. Στην εξεταζόμενη περίπτωση εκτιμάται ότι ο κ. Ι. Β. του Ι. αποκτά τον έλεγχο της ANEK μέσω της εταιρίας Sea Star, την οποία, όπως αποδείχθηκε ανωτέρω, επίσης ελέγχει.

V. 3.2. Έμμεσος *de facto* έλεγχος

Είναι χαρακτηριστικό ότι το ΠΕΚ στην υπόθεση Cementbauw με βάση ανάλογο της διάταξης του άρθρου 3 παράγραφος 3 στοιχ. α του Κανονισμού 139/2004 σκεπτικό, έκρινε ότι ο έλεγχος που αποκτούν εμπορικές εταιρίες δύναται να αποδοθεί στους αποκλειστικούς μετόχους αυτών, στους πλειοψηφούντες μετόχους ή σε εκείνους που ασκούν από κοινού έλεγχο στις συγκεκριμένες εταιρίες, με δεδομένο ότι αυτές συμμορφώνονται σε κάθε περίπτωση με τις αποφάσεις των μετόχων αυτών. Πρόκειται επομένως για έναν έμμεσο έλεγχο για τη διαπίστωση του οποίου δύνανται να ληφθούν υπόψη ως αποδεικτικά στοιχεία με βάση μία case by case ανάλυση είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με παράγοντες όπως λόγου χάριν οι μετοχές, οι συμβατικές σχέσεις, οι πηγές χρηματοδότησης ή οι οικογενειακοί δεσμοί. Χαρακτηριστική σχετική υπόθεση είναι η υπ' αριθμ. Μ.754 (*Anglo American Corporation/Lonrho*), της 23.04.1997. Αυτό ακριβώς συμβαίνει και στην περίπτωση του κ. Ι. Β. του Ι., ο οποίος ασκεί αποκλειστικό έλεγχο στην εταιρία Sea Star μέσω της εταιρίας Estragon, ο οποίος επίσης ασκεί αποκλειστικό έλεγχο στην εταιρία ANEK, την οποία ελέγχει μέσω της εταιρίας Sea Star. Ειδικότερα επισημαίνονται τα εξής: Για το έτος 2008 το συνολικό ποσοστό της Sea Star στην εταιρεία ANEK ανέρχεται σε 32,50%. Συνεπώς, η Sea Star με το ποσοστό αυτό δύναται να λαμβάνει κρίσιμες αποφάσεις (εκλογή μελών ΔΣ, υποβολή οικονομικών καταστάσεων, κ.ο.κ) για την εταιρεία ANEK. Τονίζεται επίσης ότι στην εταιρεία ANEK ο κος Ι. Β. του Ι. κατέχει ποσοστό που ανέρχεται σε 1,5% και εκλέγεται επανειλημμένα στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας ως Διευθύνων Σύμβουλος από το 2001. Επιπροσθέτως, εκτός από την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφων που φαίνεται να κατέχει η εταιρεία Sea Star στο μετοχικό κεφάλαιο της ANEK, η δεσπόζουσα επιρροή που έχει η Sea Star -μέσω και του κ. Ι. Β. του Ι.- επί της ANEK, αποτυπώνεται στα πρακτικά Γ.Σ της τελευταίας. Ειδικότερα, στην από 25.3.2005 Γενική Συνέλευση της ANEK, ο κος Ι. Β. του Ι. αναφέρει ότι: «...*Θα ήθελα να πω ότι σήμερα ο βασικός λόγος της συνάντησής μας είναι να ψηφίσουμε αν θα μείνω να διοικήσω εγώ και οι συνεργάτες μου με το όραμα το οποίο έχουμε...*». Ύστερα από ψηφοφορία ο κος Β. αποφασίστηκε να παραμείνει μέλος του Δ.Σ. και ως εκ τούτου συνάγεται η διοίκηση της ANEK από τον ίδιο. Άλλωστε, προς επίρρωση αυτού του συμπεράσματος οδηγεί και η θέση του [...] στην από 03.02.2008 Γ.Σ της εταιρείας, ο οποίος ανέφερε χαρακτηριστικά ότι: «*Σήμερα ο GRIMALDI δεν υπάρχει, έχει υποκατασταθεί από την εταιρεία Sea Star που εκπροσωπείται και διαχειρίζεται από τα συμφέροντα του Διευθύνοντος Συμβούλου της ANEK κ. Ι. Β.*», χωρίς να διατυπωθεί κάποια αντίθετη άποψη περί αυτού.

Επίσης, προκύπτει ότι πριν την απόκτηση του 32,50% του μετοχικού κεφαλαίου της ANEK από τη Sea Star (29.1.2008), η εταιρεία INTESA SAN PAOLO S.p.A, η οποία ελέγχεται από τον ιταλικό όμιλο Grimaldi συμμετείχε με σημαντικό ποσοστό της τάξης του 15,115% στο μετοχικό κεφάλαιο της ANEK. Η ύπαρξη του εν λόγω ποσοστού σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η Sea Star συμμετείχε στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας με 15,90%, κατατείνει στο συμπέρασμα ότι η τελευταία δεν μπορούσε να ασκήσει αποκλειστικό έλεγχο επί της ANEK. Η εν λόγω διαπίστωση ενισχύεται και από το γεγονός ότι ένα σημαντικό ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας (63,32%) είναι διεσπαρμένο σε πλειάδα επενδυτών (free float) στη χρηματιστηριακή αγορά (συμμετοχές που δεν υπερβαίνουν το 5% του μετοχικού κεφαλαίου). Όμως, το καθεστώς αυτό, όπως προκύπτει και από την ανωτέρω ανάλυση, σήμερα έχει αλλάξει άρδην.

Τα ανωτέρω στοιχεία επιβεβαιώνουν τη θέση ότι, κατά τον παρόντα χρόνο, η εταιρεία Sea Star με ποσοστό 32,5% στο μετοχικό κεφάλαιο της ANEK κατέχει την απαιτούμενη πλειοψηφία στις Γενικές Συνελεύσεις, χωρίς μάλιστα η τελευταία να υπόκειται σε προσωρινές ή μόνιμες επισφάλειες από πιθανή σύμπραξη των υπόλοιπων μετόχων. Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το ότι από το 2001 και έπειτα ο κ. Ι. Β. του Ι. είναι Διευθύνων Σύμβουλος της ANEK και συμμετέχει –μέσω της Estragon Ltd- κατά 39,42% στο μετοχικό κεφάλαιο της Sea Star, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η εταιρεία Sea Star ελέγχει την εταιρεία ANEK, δυνάμενη να λαμβάνει κρίσιμες αποφάσεις για τη μελλοντική επιχειρηματική της πορεία.

Σημειωτέον ότι η απόκτηση ελέγχου αποτελεί συστατικό στοιχείο της έννοιας της συγκέντρωσης. Όπως γίνεται αποδεκτό στη θεωρία, αρκεί και η δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης. Δεν απαιτείται κατά συνέπεια να αποδεικνύεται ότι η ελέγχουσα επιχείρηση πραγματικά ασκεί αυτή τη δυνατότητα (Βλ. Κουτσούκη, Έλεγχος Συγκεντρώσεων των Επιχειρήσεων, Σάκκουλας, 1997, σ. 103 επ.). Το αν θα γίνει χρήση αυτής της δυνατότητας δεν καθίσταται αποφασιστικής σημασίας. Πολλές φορές, δεν χρειάζεται καν να γίνει χρήση αφού η ελεγχόμενη επιχείρηση ανταποκρίνεται από μόνη της στις πιθανολογούμενες επιθυμίες της ελέγχουσας. Επιπροσθέτως, ο έλεγχος μπορεί να είναι τόσο άμεσος όσο και έμμεσος.

Στη θεωρία αναφέρεται ότι η μειοψηφική συμμετοχή (κάτω από 50%) για να θεμελιώσει τον έλεγχο πρέπει να παράσχει στην αποκτώσα επιχείρηση τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης της δραστηριότητας της άλλης επιχείρησης. Από μόνη της η συμμετοχή μειοψηφίας δεν μπορεί να προσδώσει την παραπάνω δυνατότητα στην αποκτώσα επιχείρηση, εφόσον δεν συντρέχουν ειδικές περιστάσεις λ.χ. οι υπόλοιπες μετοχές είναι διασκορπισμένες στο ευρύ κοινό και η εκπροσώπηση των μετόχων αυτών στις ΓΣ είναι μικρή, έτσι ώστε η πλειοψηφία των μελών του ΔΣ αλλά και οι σημαντικές αποφάσεις για την εμπορική πολιτική της ελεγχόμενης εταιρείας να καθορίζονται από την κατέχουσα τη μειοψηφική συμμετοχή επιχείρηση. Υπό τις συνθήκες αυτές μπορεί και μια συμμετοχή μειοψηφίας κάτω από 25% να θεμελιώσει τον έλεγχο. (Δ.Κουτσούκης, Έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων, Εκδ.Αντ.Ν.Σάκκουλα, 1997, σ.116). Συναφώς, σημειώνεται ότι και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δεχθεί ότι, υπό τις ανωτέρω συνθήκες, μειοψηφικές συμμετοχές αρκούν σε κεφαλαιουχικές εταιρίες για την απόκτηση ελέγχου μιας άλλης

επιχείρησης (Βλ. συναφώς Υπόθεση αριθ. IV/M.343 SOCIETE GENERALE DE BELGIQUE/ GENERALE DE BANQUE, EE C 225 της 20/08/1993, όπου κρίθηκε ότι αρκεί το 25,9% του μετοχικού κεφαλαίου για την άσκηση ελέγχου, όρα και Επ. Αντ Απόφαση 360/V/2007).

Κατά συνέπεια, με βάση τα ανωτέρω, είναι σαφές ότι επήλθε μία μεταβολή ελέγχου στη ANEK για την οποία η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν έλαβε γνώση, καθώς η συγκεκριμένη μεταβολή δεν γνωστοποιήθηκε βάσει των διατάξεων του άρθρου 4β του Ν. 703/77.

VI. 4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – Η ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗ

Με βάση τις ανωτέρω κρίσεις, τα συμπεράσματα της νομικής εκτίμησης ταυτίζονται με αυτά της οικονομικής ανάλυσης ανωτέρω.

Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι για την απόκτηση ελέγχου της ANEK μέσω της εταιρίας Sea Star, δεν έγινε καμία γνωστοποίηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β του Ν. 703/77.

Ειδικότερα και σε συνάρτηση με την ανωτέρω ανάλυση, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων προληπτικού ελέγχου της υπό κρίσης συγκέντρωσης, διαπιστώνονται τα εξής:

Κατά το άρθρο 4β παρ. 1, 2β και 3 του ν. 703/77, όπως ισχύει, κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε 10 εργάσιμες μέρες από την σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση της συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται στην παγκόσμια αγορά, τουλάχιστον σε €150.000.000 και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των €15.000.000 στην εθνική αγορά. Η προθεσμία των δέκα ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις που αναφέρονται ανωτέρω. Υποχρεούνται σε γνωστοποίηση τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων. Εν προκειμένω η Sea Star διέθετε ήδη το 2007 εθνικό κύκλο εργασιών που καταλογιζομένου σ' αυτήν του κύκλου εργασιών της Hellenic SeaWays, ανήρχετο σε [...] ευρώ επί αποκλειστικού ελέγχου ή τουλάχιστον [...] ευρώ επί κοινού με την Minoan Lines ελέγχου. Από την πλευρά της η ANEK διαθέτει εθνικό κύκλο εργασιών 107.855.000,00 ευρώ και παγκόσμιο κύκλο εργασιών [...] ευρώ.

Από το περιεχόμενο της παραγράφου 3 του άρθρου 4β και με δεδομένη την πλήρωση των «κατωφλίων» που ορίζει ο νόμος, όπως αποδείχτηκε ανωτέρω, προκύπτει ότι υπόχρεος προς γνωστοποίηση στην προκειμένη περίπτωση (απόκτηση ελέγχου της εταιρίας ANEK από την εταιρία Sea Star) είναι η εταιρία Sea Star.

Κατά το άρθρο 4δ παρ. 1, η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει τη γνωστοποιούμενη συγκέντρωση μόλις υποβληθεί η σχετική γνωστοποίηση. Στην εξεταζόμενη περίπτωση δεν έγινε καμία γνωστοποίηση, όπως ορίζει ο νόμος. Κατά την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, 'αν διαπιστωθεί ότι η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση, παρότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 4β, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς την δυνατότητά της να

περιορίσει τον ανταγωνισμό στις επί μέρους αγορές τις οποίες αφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με απόφασή της που εκδίδεται μέσα σε ένα (1) μήνα από τη γνωστοποίηση, επιτρέπει τη συγκέντρωση. Όμως, στην προκειμένη περίπτωση, ακριβώς επειδή δεν γνωστοποιήθηκε η διαπιστωμένη υπό κρίση συγκέντρωση, δημιουργούνται σοβαρές υπόνοιες σχετικά με τη δυνατότητα της υπό κρίση συγκέντρωσης να περιορίσει τον ανταγωνισμό, όπως άλλωστε αναλυτικά καταδεικνύεται ανωτέρω στην οικονομική ανάλυση.

Σύμφωνα με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, «σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει στον καθένα από τους, κατά την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, υπόχρεους προς γνωστοποίηση πρόστιμο ύψους τουλάχιστον "δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ" το οποίο δεν υπερβαίνει το επτά τοις εκατό (7%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 4στ». Με δεδομένο σήμερα τον αποκλειστικό έλεγχο της εταιρίας ANEK από την εταιρία Sea Star χωρίς προηγούμενη γνωστοποίηση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, η τελευταία κρίνει αναγκαία την επιβολή προστίμου το ύψος του οποίου δεν θα υπερβαίνει το επτά τοις εκατό (7%) του συνολικού κύκλου εργασιών της Sea Star, όπως ορίζει ο νόμος.

Επίσης, το άρθρο 25 παρ. 2 του ν. 703/77 ορίζει: «Σε περίπτωση άρνησης, δυστροπίας ή καθυστέρησης παροχής των αιτούμενων κατά την προηγούμενη παράγραφο πληροφοριών ή παροχής πληροφοριών ανακριβών ή ελλιπών, με την επιφύλαξη των κατ' άρθρο 29 του παρόντος ποινικών κυρώσεων, η Επιτροπή Ανταγωνισμού α) όταν πρόκειται για επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, διευθυντές και υπαλλήλους τους, ως και ιδιώτες ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, επιβάλλει πρόστιμο δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) Ευρώ με ανώτατο όριο το 1% του κύκλου εργασιών, όπως αυτός υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4στ.»

Στην υπό κρίση περίπτωση ο κ. Ι. Β. του Ι., παρά το γεγονός ότι αποδεδειγμένα έλαβε επιστολή – ερωτηματολόγιο από τη ΓΔΑ [αριθμ. πρωτ. 4298/30.06.2008], δεν απήντησε καθόλου στις ερωτήσεις που ετέθησαν από τη ΓΔΑ, παρά έδωσε εξηγήσεις εκ των υστέρων, αφού επιδόθηκε σε αυτόν η εισήγηση της ΓΔΑ και μόνον επί θεμάτων που αυτός επιθυμούσε, τα δε επιχειρήματα που επικαλέστηκε για την αιτιολόγηση της καθυστερημένης απάντησής του κρίνονται ως αβάσιμα. Κατόπιν αυτών, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει σε βάρος του Ι. Β. του Ι., πρόστιμο για άρνηση παροχής των αιτούμενων πληροφοριών, όπως ο νόμος ορίζει [βλέπε ανωτέρω άρθρο 25 παρ. 2 α) του Ν. 703/77].

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αποφασίζει τα ακόλουθα:

- A) Επιβάλλει** σε βάρος της εταιρείας «Sea Star Capital Plc» πρόστιμο, το ύψος του οποίου ανέρχεται σε τρία εκατομμύρια επτακόσιες σαράντα δύο χιλιάδες ενιακόσια σαράντα πέντε ευρώ και σαράντα λεπτά (3.742.945,40 €), δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 4β του ν. 703/77, όπως ισχύει.
- B) Επιβάλλει** σε βάρος του Ι. Β. του Ι., πρόστιμο για άρνηση παροχής των αιτούμενων πληροφοριών, το ύψος του οποίου ανέρχεται σε εβδομήντα πέντε χιλιάδες ευρώ (75.000 €), δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 25 του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Γ) Διατάσσει τη διενέργεια αυτεπάγγελτης έρευνας για την υπό κρίση περίπτωση δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4γ του ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η απόφαση εκδόθηκε την 8^η Ιανουαρίου 2009.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 7 του ισχύοντος Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β' 1890/29.12.2006).

Ο Πρόεδρος

Σπυρίδων Ζησιμόπουλος

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Ιωάννης Σαμέλης

Η Γραμματέας

Όλγα-Ανίτα Ραφτοπούλου